

kommunfullmäktige
kommunstyrelsen
övriga nämnder
förvaltning

Delprogram brandsäkerhet och operativa insatser 2022-2026

Fastställt av stadsbyggnadsnämnden 2021-12-16 § 555 och börjar gälla i och med
kommunfullmäktiges beslut 2022-04-28 § 102

Delprogram brandsäkerhet och operativa insatser 2022-2026

Utgör handlingsprogram för förebyggande verksamhet och räddningstjänst enligt LSO samt är ett delprogram till Program för trygghet och säkerhet 2019-2022

Delprogrammet brandsäkerhet och operativa insatser 2022-2026 har tagits fram av tjänstepersoner på Räddningstjänsten Jönköpings kommun.

Kontaktperson

Samuel Nyström, räddningschef

Göran Melin, stf räddningschef och avdelningschef operativa avdelningen

Medverkande

Axel Röman, brandingenjör, olycksförebyggande avdelningen

Mattias Heimdahl, avdelningschef olycksförebyggande avdelningen

Förord

Riksdagen har beslutat om lagändringar i lagen (2003:778) om skydd mot olyckor (LSO). Förändringarna i lagen innebär bl.a. att kraven på kommunernas handlingsprogram förtydligas för att stärka styrningen. Syftet är att handlingsprogrammen ska bli konkretare, hålla högre kvalitet och bli mer jämförbara, så att skyddet mot olyckor blir mer likvärdigt över landet.

Därför har Räddningstjänsten Jönköpings kommun nu reviderat tidigare program för att anpassa det efter den nya lagen. Detta dokument är ett delprogram till Program för trygghet och säkerhet. Delprogrammet utgör handlingsprogram för den olycksförebyggande verksamheten och för räddningstjänst i Jönköpings kommun i enlighet med 3 kap. 3§ och 8§ i Lag (2003:7773) om skydd mot olyckor med ändringar t.o.m. SFS 2020:882.

Detta program gäller för åren 2022-2026 men kan behöva revideras tidigare vid eventuella förändringar på grund av ändrad riskbildmål, förmåga eller verksamhet. När en kommun växer årligen i ganska snabb takt som Jönköping gör nu är det än mer viktigt att skapa ett bra trygghets- och säkerhetsarbete. Detta program pekar ut de viktigaste prioriteringarna i detta arbete.

Anders Samuelsson

Ordförande Stadsbyggnadsnämnden

Innehåll

1 INLEDNING	6
2 BESKRIVNING AV KOMMUNEN	7
Vision 2030	8
3 STYRNING AV SKYDD MOT OLYCKOR	9
Antaget handlingsprogram	10
4 RISKER	11
4.1 Övergripande	11
4.2 Brand i byggnad	13
4.2 Brand utomhus	17
4.3 Trafikolycka	19
4.5 Olycka med farliga ämnen	22
4.6 Naturolycka	23
4.7 Drunkning	26
4.8 Fallolyckor	27
4.9 Suicid och suicidförsök	28
5 VÄRDERING	31
6 MÅL	32
6.1 Nationella målen	32
7 FÖREBYGGANDE	35
7.1 Tillsyn	35
7.2 Stöd till den enskilde	37
7.3 Rengöring och brandskyddskontroll	38
7.4 Övriga förebyggande åtgärder	39
8 RÄDDNINGSTJÄNST	41
8.1 Övergripande	41
8.2 Beskrivning per olyckstyp	53
8.3 Ledning i räddningstjänsten	62
8.4 Samtidiga och omfattande räddningsinsatser	65
8.5 Räddningstjänst under höjd beredskap	66
9 UPPFÖLJNING, UTVÄRDERING OCH LÄRANDE	67
BILAGOR	68
Bilaga A: Dokumentförteckning	68
Bilaga B: Beskrivning av samråd	73
Bilaga C: Hamnar och dess gränser i vatten	74

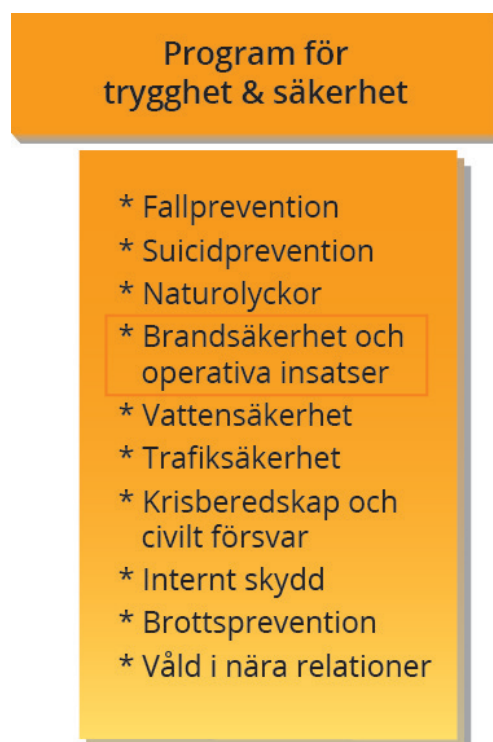
1 Inledning

Detta dokument är ett delprogram till Program för trygghet och säkerhet. Delprogrammet utgör handlingsprogram för den olycksförebyggande verksamheten och för räddningstjänst i Jönköpings kommun i enlighet med 3 kap. 3§ och 8§ i Lag (2003:7773) om skydd mot olyckor med ändringar t.o.m. SFS 2020:882.

Dokumentet följer en given struktur i enlighet med MSBFS 2021:1, Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps föreskrifter om innehåll och struktur i kommunens handlingsprogram för förebyggande verksamhet och räddningstjänst.

Handlingsprogrammet har genomgått samråd med närliggande kommuner och myndigheter som kan bli påverkade av förmågan som kommunen har inom sitt geografiska område. Samrådsredogörelse återfinns i Bilaga B.

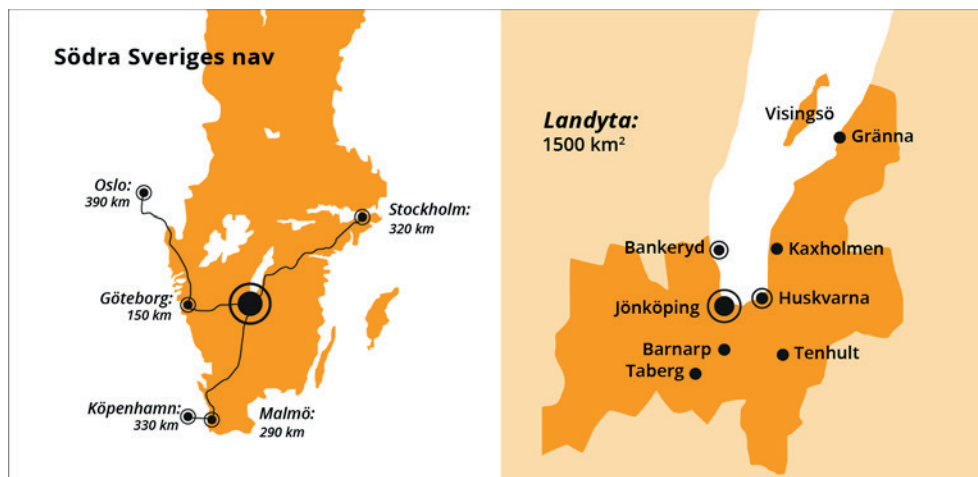
Handlingsprogrammet fastställs av Stadsbyggnadsnämnden Jönköpings kommun. Handlingsprogrammet gäller för 2022 till 2026. Vid eventuella förändringar på grund av ändrad riskbild, mål, förmåga eller verksamhet kommer revidering av handlingsprogrammet att ske.

Figur 1: Illustration på Program för trygghet och säkerhet samt delprogram.

2 Beskrivning av kommunen

Vid södra änden av Vättern ligger Jönköping, en mycket expansiv kommun med nästan 143 000 invånare. Detta placerar Jönköping som en av Sveriges tio största kommuner. Jönköping är residensstad och administrativt centrum i regionen. Här finns flera statliga myndigheter: Länsstyrelsen, Jordbruksverket, Skogsstyrelsen och Domstolsverket.

Figur 2. Jönköping – Södra Sveriges nav samt karta över tätorterna (Jönköpings kommun 2021)

I Jönköpings kommun ökar befolkningen snabbt, med cirka 1 500 invånare per år. I Jönköpings kommun, till ytan ca 1 500 km², finns både större och mindre tätorter (invånarantal inom parentes): Jönköping (69 091 invånare 2020), Huskvarna (24 097), Bankeryd (9 296), Månsarp/Taberg (4 911), Tenhult (5 312), Gränna (4 203), Barnarp/Odensjö (3 927), Kaxholmen (1 759), Visingsö (716), Skärstad/Ölmstad (5 409), Lekeryd (3 061), Bottnaryd (1 312), Norrahammar/Hovslätt (9 858), och Norra Mo (2 546), se figur 2.

Enligt prognosen för perioden 2021–2024 är de invånare som kommer öka mest i åldrarna 19–64 (öka med 3 390) och äldre pensionärer över 80 år (öka med 1 060). Befolkningsprognosen bygger på den faktiska folkmängden 2020-12-31 samt antaganden om födda, döda, inflyttning och utflyttning för prognosperioden.

Jönköpings kommun har en något yngre befolkning än riket. Medelåldern i Jönköpings kommun är 40,3 år, vilket är ett år lägre än medelåldern i riket.

Cirka 26 000 av Jönköpings invånare är födda utomlands. Många är födda i övriga Norden, Irak, Syrien eller forna Jugoslavien.

I kommunen återfinns 69 047 bostäder och majoriteten av dessa är flerbostadshus (42 336).

Förutom tätorterna finns här djupa skogar, bördig jordbruksbygd och många sjöar och vattendrag. Kommunen har 4143 hektar naturreservat, 387 sjöar och 78% av landarealen täcks av skog.

Jönköping växer och det planeras för en dag när det är 200 000 invånare i kommunen. Det kräver därför att kommunen rustar för framtiden. Detta syns bland annat genom att kommunen har många byggprojekt på gång. Flera nya förskolor byggs och tillfälliga åtgärder görs genom att hyra in lokaler för avlastning i områden där det behövs. Området Södra Munksjön utvecklas och när allt är klart ska området ge plats till runt 25 000 boende, 11 500 arbetsplatser och 450 000 kvm kommersiella lokaler. Det finns en heltäckande, strukturerad och långsiktig plan för vattenförsörjning och avloppshantering och sträcker sig fram mot år 2030.

Jönköping har totalt 14 000 registrerade företag och organisationer. Det finns en stor branschbredd med ledande företag inom logistik/transport, tillverkning, handel, IT- och kommunikation. Med sitt strategiska läge i södra Sverige har Jönköping utvecklats till ett logistikcentrum för hela Norden. Det är också ett centrum för utställningar och mässor på Elmia. Jönköping är Sveriges fjärde mest hotelltäta och Sveriges femte mest restaurangtäta kommun.

Vision 2030

År 2018 antog kommunfullmäktige förslaget till Vision 2030 för Jönköpings kommun. Visionen lyfter vikten av att ta tillvara på kommunens unika egenskaper och den potential som redan idag finns. Visionen kan sammanfattas genom fyra målområden:

Jönköping 2030 är södra Sveriges nav

Jönköping 2030 ska vara en kommun med framåtanda

Jönköping 2030 genomsyras av gemenskap, trygghet och öppenhet

Jönköping 2030 är en plats där stad och landsbygd möts

3 Styrning av SMO

Delprogrammet för brandsäkerhet och operativa insatser 2022-2026 anger hur den förebyggande verksamheten och räddningstjänst enligt Lag (2003:778) om skydd mot olyckor (LSO) ska bedrivas.

För att kunna uppnå ett effektivt olycksförebyggande och genomföra effektiva operativa insatser regleras kommunens åtgärder och organisation av olika program, planer och styrdokument enligt nedan.

- *Program för trygghet och säkerhet:* Redovisar det systematiska trygghets- och säkerhetsarbete som kommunen bedriver.
Antas av Kommunfullmäktige
- *Brandsäkerhet och operativa insatser:* Redovisar hur kommunen stödjer den enskilde genom rådgivning, information och utbildning. Den beskriver även hur kommunen bedriver tillsyn, sotning och brand-skyddskontroll. Den redovisar också hur kommunens resurser i form av personal, fordon och materiel ska organiseras för att effektiva räddningsinsatser ska kunna genomföras.
Antas av stadsbyggnadsnämnden
- *Rutiner:* Rutiner och instruktioner som behövs för verksamheten.
Antas av räddningstjänsten

Detta delprogram är styrande för den olycksförebyggande och operativa verksamheten.

Stadsbyggnadsnämnden är den nämnd, och räddningstjänsten den förvaltning som organiserar det brandförebyggande arbetet som kommunen enligt Lag (2003:778) om skydd mot olyckor ska svara för.

Personal i utryckningsstyrkor och ledningsbefäl ansvarar för såväl räddningsinsatser enligt LSO, uppdrag i samband med kriser samt andra uppdrag som följer av förvaltningens verksamhetsplanering.

I förvaltningen finns en räddningschef och en biträdande räddningschef som ersättare. Under höjd beredskap svarar räddningstjänsten enligt LSO för kommunal räddningstjänst.

I programmet används följande begrepp för olika samverkansformer:

RäddSam F

RäddSam F är en samverkan som bygger på civilrättsliga avtal mellan alla räddningstjänster i Jönköpings län samt Räddningstjänsten i Ydre kommun. Avtalet säkerställer att det finns resurser för att leda i olika nivåer och bygga upp staber till stöd för räddningsledningen.

F-samverkan

Myndigheter och organisationer i Jönköpings län och i Ydre kommun som har behov av samverkan för att kunna utföra sitt uppdrag för medborgarna vid kriser och olyckor. Denna samverkan sker genom F-samverkan. I F-samverkan ingår samtliga kommuner i F län, Regionen Jönköpings län, Polismyndigheten Region Öst, Länsstyrelsen i Jönköpings län, Försvarsmakten och SOS Alarm AB.

Räddningstjänstsamverkan Småland – Blekinge (RSB)

Ett samarbetsavtal avseende övergripande ledning och ledningscentral för ledning av kommunal räddningstjänst finns upprättat mellan Räddningstjänsterna i Jönköpings län, Ydre kommun i Östergötlands län, Vimmerby, Hultsfred och Västervik i Kalmar län samt räddningstjänsterna i Kronoberg och Blekinge län. Den övergripande ledningens utformning och förmåga beskrivs i rutinen ”Ledningsdoktrin för RSB”.

RSöS

Räddningstjänsterna i Östergötland, Kalmar, Kronoberg, Blekinge och Jönköpings län har ett samarbete som benämns Räddningsregion Sydöstra Sverige, RSöS. Inom RSöS finns en beredskapsfunktion för inriktning och prioritering av resurser mellan de ingående länen samt gentemot övriga delar av Sverige.

Antaget handlingsprogram

Handlingsprogrammet är antaget den 2021-12-16 av stadsbyggnadsnämnden.

4 Risker

Riskerna i kommunen har identifierats utifrån tidigare inträffade olyckor, kunskap och analys av kommunens demografi, naturförhållanden, infrastruktur, bebyggelse, transportsystem, riskobjekt och riskmiljöer, samt kring skyddsvärda objekt och miljöer.

Avsnittet beskriver de olyckstyper som står beskrivet 8 § MSBFS 2021:1 och som är olyckstyper som i större utsträckning kan inträffa inom varje kommun. Förutom detta kompletteras de olyckstyper som den lokala riskbilden visar.

4.1 Övergripande

Jönköping är en växande stad vilket också föranleder till att riskbilden ständigt förändras. I kommunen planeras för förtätningar i tätorten och det byggs allt fler komplexare byggnader i form av stora terminaler och tillverkningsindustrier men också högre hus och trähus. Byggnaderna består av flera olika brandtekniska lösningar vilket ställer krav på både den operativa och den förebyggande verksamheten så att arbetet fungerar över tid. Förutom ny trähusbebyggelse återfinns även äldre trähuskvarter i båda Jönköping och Gränna.

Inom det geografiska området har vi ett antal stora vägar, i form av E4:an och väg 40. Dessa passerar genom kommunen med ett högt trafikflöde bestående av både personbilar och godstrafik. De goda transportmöjligheterna innebär också att stora mängder farligt gods passerar kommunen via vägarna. Statistik visar dock att mängden farligt gods har minskat denna väg och istället allt oftare transporteras via järnvägen. Detta ställer ändå krav på riskmedvetandet kring kommunens ambitioner att förtäta och växa som stad intill våra farligt gods leder.

Kommunen är numer ett centrum för mässor vilket skapar risker med stora publika anläggningar runt om i kommunen. Skog finns det gott om och det som kännetecknar kommunen är dess närhet till Vättern men det återfinns även många små sjöar runt om i kommunen. Då kommunen består av en stor andel skog finns risker med omfattande skogsbränder eller stora skador i samband med stormar. De många antalet sjöar ökar risken för att drunkningsolyckor ska inträffa.

Varje år larmas kommunens räddningstjänst till cirka 2 800 händelser där misstanke om att räddningstjänst enligt Lag (2003:778) om skydd mot olyckor föreligger. Trafikolyckor är den olyckstyp som räddningstjänsten larmas till mest, vilket är cirka två gånger så ofta som olyckstypen brand i byggnad. Antalet larm om trafikolyckor ökar och har gått ifrån att ligga runt 100 larm (år 1998) till nuvarande närmre 600 (577 år 2019).¹ Detta är mer än en sex gånger så hög larmfrekvens. Trots det ökade antalet trafikolyckor så minskar ändå antalet skadade i trafiken och har gjort sedan ungefär tio år tillbaka. Även om skadade minskar så ligger ändå kommunen över snittet i antalet skadade.

Under år 2020 var antalet bränder/brandtillbud i kommunen drygt 140. Det är svårt att se några större skillnader med andra jämförbara kommuner. Jönköpings kommun har generellt sett legat under riket med vissa undantag. Möjligtvis kan en sjunkande trend för bränder ses över tid. Insatsstatistiken visar att det är fler larm om bränder i december (runt jul) och vintermånaderna, men färre mellan juli och november. Det brinner oftare på eftermiddagar och kvällar, men är relativt jämnt fördelat över veckodagarna.² Dödsbränder är inte så vanligt i kommunen.

I Jönköping kommun omkommer runt ett 50-tal personer varje år till följd av olyckor. Suicid, fallolyckor och ”annat olycksfall” kräver flest dödsfall. ”Annat olycksfall” kan vara olyckor där omständigheterna är oklara eller där dödsorsaken inte kunnat fastställas. Uppskattningar från MSB är att omkring 75% av dödsolyckor

1 Egen insatsstatistik

2 <https://ida.msb.se/ida2#page=a0224>

med oklar anledning är fallolyckor. Detta skulle i så fall betyda att fler fallolyckor förekommer i vår kommun än vad statistiken visar. Annat olycksfall följs sedan av förgiftning, vägtrafik, kvävning och övergrepp av annan person i kommunen.

Varje år skadas runt 2200 personer så illa att de måste uppsöka sjukhus och där vård sedan behövs i minst ett dygn till följd av skadorna. Ungefär hälften av dem har råkat ut för fallolyckor och cirka två tredjedelar drabbar personer över 65 år. Olyckor som, näst efter fall, kräver flest antal vårdtillfällen är suicidförsök, trafikolyckor och andra övriga olycksfall.

Tidigare har Jönköping legat i nivå med eller under rikssnittet när det kommer till drunkningsolyckor. Sedan 2013 har däremot Jönköping passerat riket med marginal med fler drunkningsolyckor. Om detta är en tillfällighet eller en negativ trend som kommer bestå är svårt att avgöra.

Riskbilden inom kommunens geografiska område för höjd beredskap utgår från länsstyrelsens beskrivning av aktuell hotbild. Inom kommunens geografiska område finns det flera samhällsviktiga verksamheter, som vid ett bortfall, kan påverka befolkningens överlevnad men som också på sikt kan påverka landets försvarsförmåga. De samhällsviktiga verksamheter som identifierats som prioriterade bedöms också kunna vara sannolika mål vid ett väpnat angrepp. De verksamheter som identifierats, tillhör samhällsfunktioner som berör transporter, drivmedel, elförsörjning samt telekommunikation. De två mest framträdande förhållandena som skulle kunna leda till stora skador och skadeutfall under höjd beredskap är: Ett angrepp med fjärrstridsmedel, där framförallt, samhällsviktiga funktioner förbekämpas bedöms vara det initialt största hotet mot kommunen. De inledande angreppen med fjärrstridsmedel bedöms framförallt riktas mot knutpunkter för både väg- och järnvägstransport, drivmedelsdepåer samt knutpunkter för el- och telekommunikation. Det andra förhållandet, som i ett senare skede, kommer att utgöra grunden för planering och dimensionering av kommunens räddningstjänst är ett begränsat väpnat angrepp inom kommunens geografiska område med större markstrider som följd. Risk för flyganfall mot mål i anslutning till kommunens tätorter bedöms också som sannolika i anslutning till markstrider.

4.2 Brand i byggnad

Räddningstjänsten responderar på cirka 150 händelser avseende brand i byggnad varje år. Det är en relativt konstant siffra och varierar inte mycket mellan åren. Under 2020 var 42% av dessa bränder i bostäder. De flesta bränderna släcks innan räddningstjänsten kommer fram och får därmed en begränsad spridning. Bränder är dock en av de risker som kan få en mycket stor konsekvens för människors liv, egendom och miljö.

Bränder som tar människors liv är som tur är inte så vanligt i vår kommun. Mellan 2011–2015 dog det tre personer i brand varav två samma år (2015). Dödsbränder är

vanligast i bostaden och orsaken är i många fall okänd. Framkommer gör ändå att rökning har varit orsak i flera dödsbränder och så även i det ena fallet i Jönköpings kommun. Det finns även många gånger förekomst av alkohol i blodet hos de omkomna. Det som sticker ut i statistiken är äldre individer (65 år och äldre) och det är oftare män än kvinnor som dör.³ Jönköping har en hög andel äldre pensionärer (invånare 80 år och äldre) i jämförelse med kommungruppen. Det är ovanligt att barn omkommer i bränder.⁴

Enligt MSB:s fördjupade analyser så visar de att även personer som bor ensamma, har låga inkomster, socialbidragsersättning och förtidspensionärer är extra riskutsatta.⁵ Bostadsbränder kan även kopplas till levnadsvillkor (bestående av variablerna utbildningsnivå, förvärvsfrekvens och medelinkomst). I arbetet konstateras att i områden med sämre levnadsvillkor är sannolikheten att det ska uppstå en bostadsbrand dit räddningstjänsten rycker ut fyra gånger så hög, jämfört med områden med mycket goda levnadsvillkor.⁶

Sedan mitten av 1990-talet har det totala antalet skadade personer varit ca 20 gånger så stort som antalet omkomna. De flesta bränder orsakar inga personskador alls men när det händer så blir det oftast lindriga skador. I cirka 2% av bränderna skadas någon allvarligt eller avlider. Enligt statistiken vårdas fler kvinnor än män för skador efter bränder.

3 <https://ida.msb.se/ida2#page=a0093+97>

4 Beskrivning av olyckor som kan leda till räddningsinsats, MSB1790

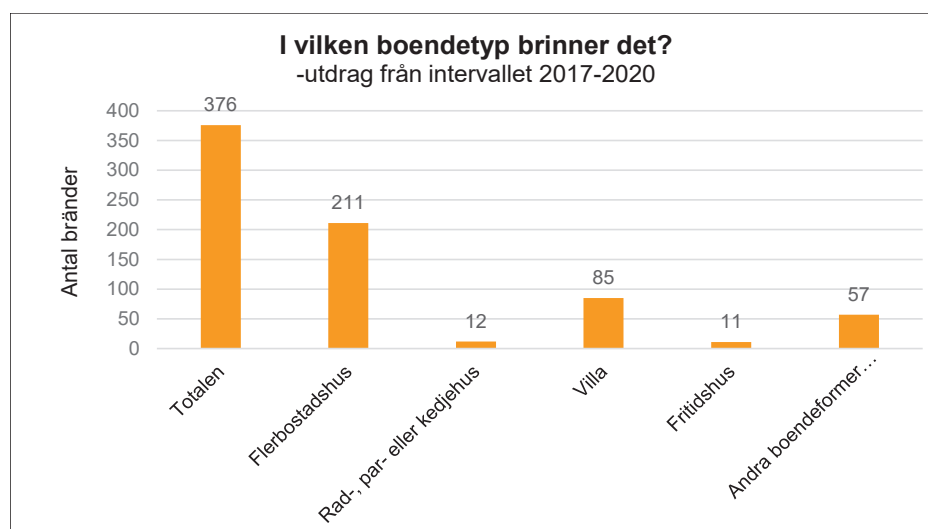
5 Nationell strategi för stärkt brandskydd, MSB1362

6 <https://www.brandskyddsforeningen.se/globalassets/pressrum/brander-i-bostader-sa-ska-farre-skadas-och-do.pdf>

Var brinner det?

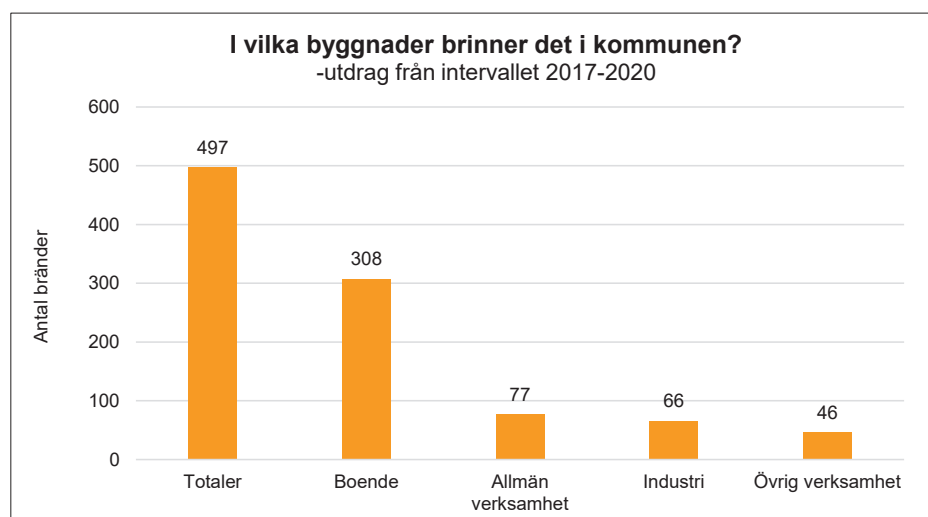
Statistik visar att bränder eller brandtillbud som genererar en räddningsinsats oftast inträffar i bostaden (flerbostadshus eller villa), se figur 3. Två tredjedelar av bränder i byggnad sker i bostaden vilket är fyra gånger oftare än på allmänna verksamheter och fem gånger oftare än bränder på industrier, se figur 4. Av samtliga bostadsbränder så sker två tredjedelar i flerbostadshus koncentrerat till tätorterna där flest flerbostadshus.

Boendetyper som det brinner i, 2017-2020

Figur 3. I vilken boendetyper brinner det mellan år 2017-2020.

Byggnader som brinner i kommunen, 2017-2020

Figur 4. I vilka byggnader brinner det i kommunen mellan år 2017-2020. Allmän verksamhet innefattar seniorboende, trygghetsboende, elev- eller studentboende, gemensamhetsboende och särskilt boende (behovsprövat enligt lag).

Bostadsbränder är generellt spridda över hela kommunens geografiska område men brand i villor är mer utspritt över kommunens hela yta utan några särskilda kluster medan brand i flerbostadshus är mer koncentrerade i kommunens större stadsdelar. I kommunen finns omkring 830 objekt som klassas som allmän byggnad, som till exempel samlingslokaler, skolor och vårdanläggningar. Brand i allmän byggnad är relativt vanligt och antalet är generellt sett ganska jämnt över åren. Bränderna stannar oftast vid tillbud. Bränder i skolor är oftast avsiktligt orsakad (45–50%).⁷

Detta speglar även Jönköping kommun. I allmänna byggnader brinner det oftast i byggnader för handel följt av skolor. Bränder i allmänna byggnader är relativt spridda över kommunens hela yta.⁸

Antalet bränder i industribyggnader varierar stort från år till år men i kommunen kan ändå anas en minskande trend. Industrierna inom Jönköpings kommun består främst av metallindustrier, lager och godshantering. Över hälften av bränderna sker i metall- eller maskinindustrier. De flesta bränder får en begränsad spridning.⁹ Industrin ställer stora krav på räddningstjänsten som måste kunna klara av avancerad släckning och vattenförsörjning till industri- och lagerbyggnader. Industribränderna är relativt koncentrerade till tätorterna och området Torsvik.¹⁰ Bränder i industrier beror till stor del på fel i utrustning och få är med avsikt. Branden startar oftast i en produktionslokal eller verkstad.

Bränder i övriga byggnader, så som lantbruk, parkeringshus och olika tekniska anläggningar ökar, även om antalet bränder fortfarande är få. Bland bränder inom denna kategori av byggnader är nästan en tredjedel anlagda och brandspridningen

7 https://www.brandforsk.se/wp-content/uploads/2020/05/Brandforsk_AnlagdBrand_uppf%C3%B6ljning_Rapport-1.pdf

8 Enligt händelserapporter mellan 2014–2019

9 <https://ida.msb.se/ida2#page=a0224>

10 Enligt händelserapporter mellan 2014–2019

relativt stor jämfört med brand i bostäder och allmänna byggnader. Hur mycket och på vilket sätt branden sprider sig beror till stor del på typen av byggnad. Mellan en till fyra gånger per år (2010-2020) har räddningstjänsten larmats till bränder på lantbruk. Eftersom insatstiden för bränder på lantbruk kan vara lång är räddningstjänstens möjligheter att rädda byggnaden, där branden startat, ofta små. Insatsen får istället inriktas på att hindra spridning till intilliggande byggnader.¹¹

Större bränder

Ett fåtal bränder utvecklas till något större än ett tillbud och kan då orsaka stor skada. Vid bränder i stora samlingslokaler där det befinner sig många människor samtidigt kan konsekvenserna bli ännu större. Det finns ett antal sådana lokaler i kommunen. Utrymning av många människor samtidigt är alltid svårt. Än mer problematiskt kan det bli vid utrymning av t.ex. vårdlokaler där det finns många äldre och/eller sjuka människor som själva har svårt att sätta sig i säkerhet. Sedan har vi våra äldre trähuskvarter i Jönköping och Gränna. En brand i ett hus i trähuskvarteret kan få stora konsekvenser om den sprids till flera fastigheter.

Bränder kan även göra skada på miljön, genom olika utsläpp, farliga ämnen i röken eller genom att förorenat släckvatten från en släckinsats kommer ut i omgivningen. En särskild uppmärksammas problematik finns runt brandsläckningsskum som påverkar dricksvattenkvaliteten.

Andra konsekvenser av bränder kan vara om de påverkar samhällsviktiga funktioner, genom att viktiga lokaler brandskadas eller att försörjningssystem slås ut. Även små bränder kan få stora konsekvenser, beroende på vad som drabbas.

Bränder kan dessutom få stora ekonomiska konsekvenser om både byggnad och dess innehåll brinner upp till exempel för lager- och terminalbyggnader. Bränder kan även leda till ekonomiska konsekvenser om det blir avbrott i verksamheten. Om någon av de större verksamheterna drabbas kan det även ge konsekvenser för exempelvis antalet besökare i kommunen.

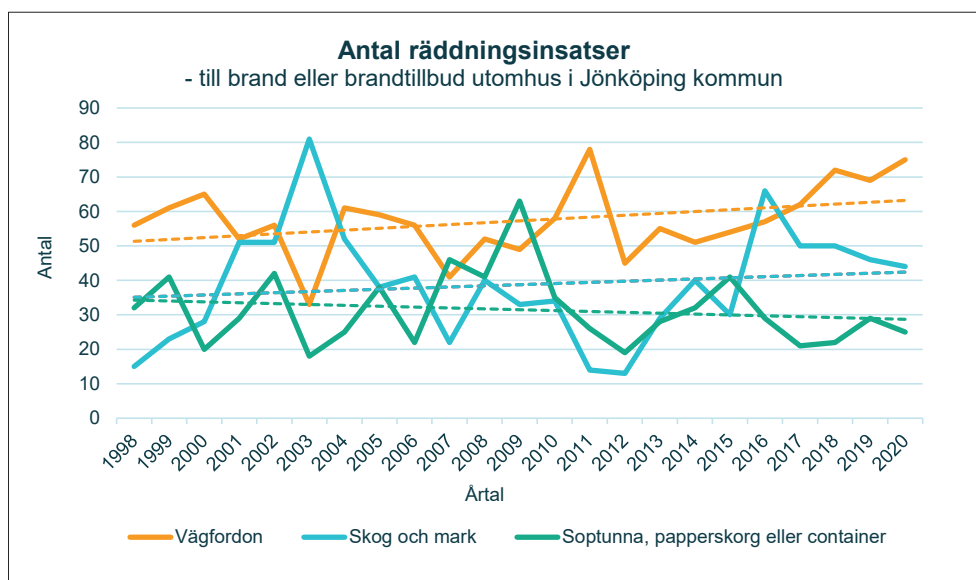
4.2 Brand utomhus

Brand utomhus omfattas av brand eller brandtillbud i avfall eller återvinning utomhus (container/soptunna), i fordon eller fartyg, i skog, mark eller annat utomhus. Antalet brand- och brandtillbud i Jönköping varierar över åren, se figur 5.

Sett över tid så kan man se att bränder i fordon ökar något. Brand i skog och mark beror till största delen av vädret och riktigt varma somrar med lång torrperiod ger tydliga toppar i statistiken. Bränder utomhus ser ungefär likadant ut i hela riket. De vanligaste bränderna inom denna kategori är bränder i personbilar, följt av bränder i skog och mark och containrar och soptunnor.

¹¹ <https://ida.msb.se/ida2#page=a0224>

Antal räddningsinsatser för bränder utomhus i Jönköpings kommun, 1998-2020

Figur 5. Antalet brand eller brandtillbud utomhus som försakat räddningsinsats i Jönköping kommun.

Även bränder i skog och mark kan få stora konsekvenser för liv, hälsa och egendom. Vid extrem torka kan risken för mycket omfattande och svårsläckta bränder, i kommunens stora skogsområden, vara överhängande. Sommaren 2018 var besvärlig med lång torka, många blixtnedslag och stundtals hög vindstyrka vilket skapade många bränder. I Jönköpings län startade det sammanlagt 250 skogsbränder vilket är fyra gånger fler än normalt. Detta krävde många resurser under lång tid.

Bränder utomhus kan vara svårbedömda hur de startat men i många fall beror det ändå på eldning utomhus (grillning, gräseldning etc) där människan är den orsakande faktorn till att elden sprider sig. En mindre andel av bränderna har en naturlig orsak i form av åska där blixtnedslag antänt vegetationen.¹² April är en månad som sticker ut i statistiken med ett stort antal bränder, Dessa beror till största del på gräsbränder.¹³

Brand i avfall eller återvinning utomhus inträffar oftast på natten och på helgerna och är i de flesta fall avsiktliga. Konsekvensen avgörs oftast på om brandspridningen sker till annat objekt men oftast inträffar bränderna i miljöer som parkeringsplatser och grönytor där branden inte kan orsaka mer skada.

Två vanliga scenarier finns gällande brand i fordon eller fartyg. Inträffar bränderna under natten är många av dessa avsiktliga och inträffar de på dagtid är fordonet ofta under färd och beror på fel i utrustning.¹⁴

12 Beskrivning av olyckor som kan leda till räddningsinsats, MSB1790

13 <https://ida.msb.se/ida2#page=a0224>

14 Beskrivning av olyckor som kan leda till räddningsinsats, MSB1790

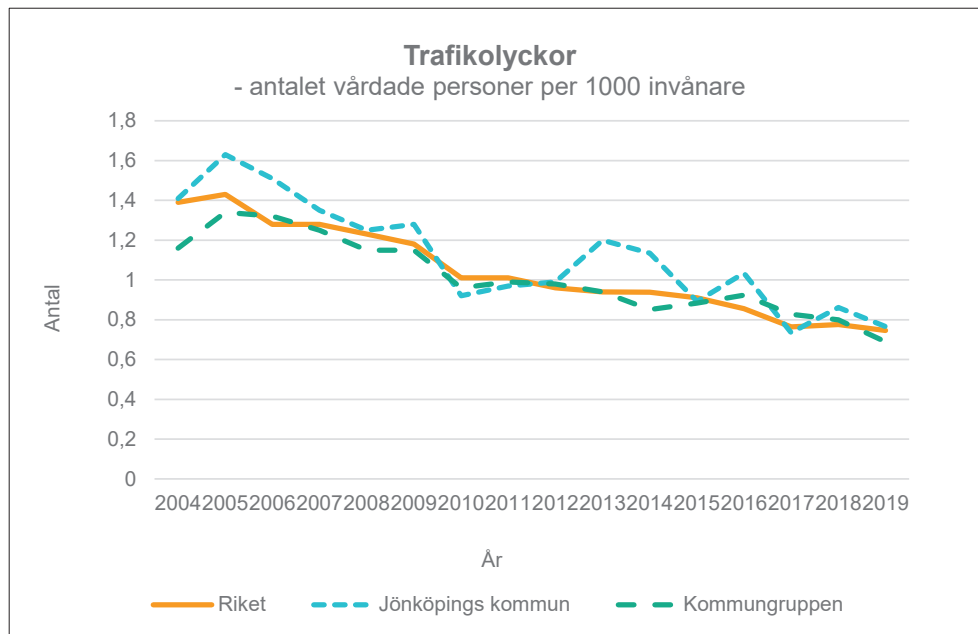
4.3 Trafikolycka

Trafikvolymen genom kommunen är att betrakta som hög för en kommun i Jönköpings stor-lek. Vid Trafikverkets undersökningar, kring hur många fordon och specifikt lastbilar som passerat våra större vägar (E4:an, Rv40) per dygn, går det att utläsa att dessa har ökat från 2011 till 2019. Därefter har ökningen stagnerat, särskilt för antalet passerande lastbilar.

På de kommunala vägarna har mängden trafik varit ganska konstant de senaste åren. Möjligtvis har det skett en liten ökning från 2017 och framåt.¹⁵ I snitt inträffar omkring 200 olyckor per år på kommunala vägar. Enligt Trafikverkets statistik är det de oskyddade trafikanterna (gående, cyklister och mopedister) som oftast är inblandade i trafikolyckor på de kommunala vägarna.

Under de senaste tio åren har det omkommit mellan en och sju personer varje år till följd av trafikolyckor i kommunen (på både det kommunala och statliga vägnätet). Omkring 130 personer skadas och blir inlagda på sjukhus varje år. Antalet personer som skadades av trafikolyckor minskade under ett antal år men har sedan 2016 faktiskt ökat i Jönköpings kommun igen, se figur 6.

Antal vårdade personer efter trafikolyckor, 2004-2019 (per 1000 invånare)

Figur 6. Antalet vårdade personer per 1000 invånare och år. I kommungruppen ingår Örebro, Norrköping, Linköping och Helsingborg.

¹⁵ Dialog med Trafikplanerare i Jönköping kommun 2019-01-17

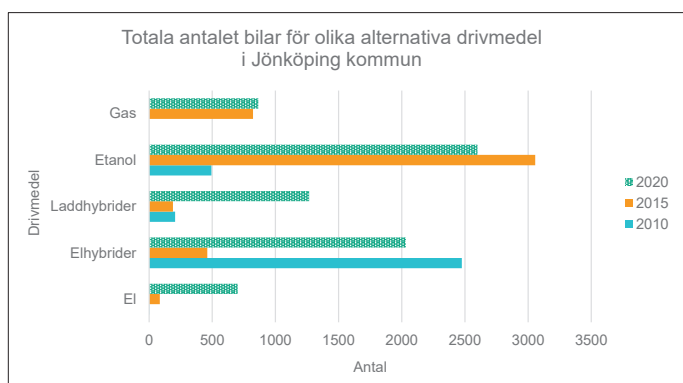
Trafikolyckor är den olyckstyp som räddningstjänsten larmas till mest. Antalet larm ligger på närmre 600 stycken per år. I kommunen inträffar de allra flesta trafikolyckorna utmed de stora vägarna, samt i tätorterna.¹⁶ Flest dödsolyckor inträffar på det statliga vägnätet, medan svårt skadade dominerar på det kommunala vägnätet. De kategorier som oftast är inblandade i dödsolyckor är i företrädesvis motorfordon i singelolycka och därefter fotgängare-motorfordon. Platsen för dödsolyckor sker uteslutande på gator eller vägar. Platsen för allvarliga eller mindre allvarliga olyckor varierar mellan vägar, korsningar, gång- och cykelbanor samt trottoarer. De flesta trafikolyckor i kommunen sker med personbilar, följt av lastbilar och moped eller cykel. Det är tio gånger vanligare att personbilar är involverade i trafikolyckor än lastbilar.¹⁷ Samtidigt söker människor i länet oftast vård för cykelolyckor. Först därefter söks vård för bilolyckor och motorcykelolyckor enligt Region Jönköpings län.¹⁸ I hela landet är män klart överrepresenterade i statistiken över trafikolyckor. Hela 70 % av dem som vårdas för trafikolyckor är män och i princip samtliga som är inblandade i dödsolyckor är män. Unga personer är överrepresenterade och antalet dödsolyckor är flest i åldern 15–24 men också gruppen 50–54 år i Jönköpings län. De flesta som vårdas för skador i Jönköpings kommun är mellan 15–64 år. Gruppen 15–24-åringar är dock den grupp där antalet skadade minskar stadigt i statistiken medan 25–64 år ligger kvar på samma höga nivå.

Trafikolyckor är den risk som människor oroar sig för oftast (70%).

Trafikolyckor med fordon med alternativa drivmedel

Fordon med alternativa drivmedel och särskilt renodlade elbilar eller ”laddhybrider” blir allt vanligare på våra vägar. Figur 7 visar hur totala antalet registrerade bilar med alternativa drivmedel har ökat/minskat i kommunen vid tre olika tidpunkter.

Totalt antal bilar för olika drivmedel i Jönköpings kommun, 2010, 2015, 2020

Figur 7. Visar hur antalet registrerade bilar förändras för olika alternativa drivmedel i kommunen (Trafa).

16 Egen insatsstatistik

17 Uttag från Trafikverkets statistikdatabas STRADA

18 Riskanalys år 2016 Region Jönköpings län

Antalet gasbilar har varit densamma de senast fem åren och etanolen har nått sin topp och håller på att minska. Tydliga ökningarna sker av både elbilar och laddhybrider som har ökat med 600 respektive 1000 bilar på fem år. Riskerna med elbilar är att vid en brand, mekanisk påverkan eller vid en kortslutning så kan det uppstå en så kallad termisk rusning i batteriet. Detta innebär en okontrollerad frigörelse av battericellens energi, vilket i sin tur kan leda till bränder. Vid en brand frigörs en stor mängd giftiga gaser och ämnen och elden är närmast omöjlig att släcka. Det påverkar både räddningstjänstens skyddsnivå samt val av taktik och metod.

Större trafikolyckor

På grund av de stora trafikflödena är risken för att olyckor ska inträffa stor. De ökar också risken för att en större olycka med buss eller tåg ska inträffa. Problematiken, när buss eller tåg är inblandad, är att ett stort antal människor kan skadas eller för-olyckas samtidigt. Behovet av både praktiskt och/eller psykologiskt stöd kan dessutom vara stort för många människor. Inte bara de drabbade i olyckan utan även vittnen, anhöriga, kollegor etc.

Jönköpings kommun har också en flygplats och alla risker som kommer med den. Hittills har bara enstaka olyckor med mindre plan inträffat här. En olycka med ett passagerarplan kan dock medföra samma problematik som med tåg eller buss. Vid flygtrafik över kommunen så innebär det också att vi kan få olyckor på svårtillgängliga platser som försvårar undsättningen av de drabbade.

Utsläpp av drivmedel eller andra ämnen kan skada miljön och om platsen dessutom är otillgängligt belägen kan saneringen bli svår efter en olycka. Konsekvensen för miljön beror också på vad som drabbas. Flera transportvägar i kommunen går i närheten av Vättern, som är särskilt skyddsvärd då den är råvattentäckt till ett stort antal människor som bor runt den.

Vid trafikolyckor som leder till att vägar måste stängas av påverkas gods- och persontransporter. En olycka i kommunen kan då få nationella konsekvenser. En del av godset, så som mat, drivmedel och kemikalier krävs för att samhället ska fungera. Stora och omfattande avbrott i transportsystemet medför störningar när varorna inte kommer fram. Störningar med stora förseningar kan även få stora samhällsekonomiska konsekvenser. Detta ställer därför krav på att hålla vägarna öppna.

4.5 Olycka med farliga ämnen

Utsläpp av farliga ämnen innebär att giftig, frätande, brandfarlig, explosiv eller på annat sätt farliga kemikalier har läckt ut. Farliga ämnen i kommunen förekommer inom olika industrier och genom transporter (farligt gods).

Jönköping kommun har bara ett fåtal anläggningar som har en Seveso- eller 2:4-klassning. Sevesoklassning innefattar verksamhetsutövare som hanterar farliga ämnen i större mängder vid ett och samma tillfälle. Det finns två olika kravnivåer i reglerna för Seveso, där verksamheterna delas in i en högre och en lägre kravnivå. Klassningen 2:4 är anläggningar som bedriver verksamhet som innebär fara för att en olycka ska orsaka allvarliga skador på människor eller miljön. Sådana anläggningar omfattas av skyldigheterna i 2 kap. 4§ i lagen om skydd mot olyckor. Antalet anläggningar som har Seveso eller 2:4-klassning kan ändras i närtid och beror helt på om redan etablerade eller nya verksamheter vill börja hantera större mängder kemikalier. Det finns ett antal industrier, lager och andra verksamheter som hanterar kemikalier i olika omfattning. Information vilka anläggningar som är Seveso eller 2:4-klassning i Jönköpings kommun hittar ni under Bilaga A eller på kommunens hemsida.

Några av de större mottagarna av farligt gods finns i tätbebyggda områden och genom en förtätning och nybyggnation av bostäder runt dessa anläggningar ökar risken, exempelvis i området runt Södra Munksjön.¹⁹ Industrin ställer stora krav på räddningstjänsten som måste kunna klara av avancerad släckning och vattenförsörjning till industri- och lagerbyggnader.

De vanligaste kemikalierna som förekommer i samband med utsläpp vid transporter eller i trafikolyckor i hela landet är drivmedel och andra brandfarliga vätskor. Cirka hälften av utsläppen sker vid lastning eller lossning.²⁰ I Jönköping inträffade under 2018–2019 tre olyckor med farligt gods, två under färd och en under lossning.²¹

Transporter av farligt gods

De senaste inventeringarna av hur mycket farligt gods som transporteras genom landet (se södra Sverige på figur 8), gjordes år 2006 då Räddningsverket (MSB) genom-

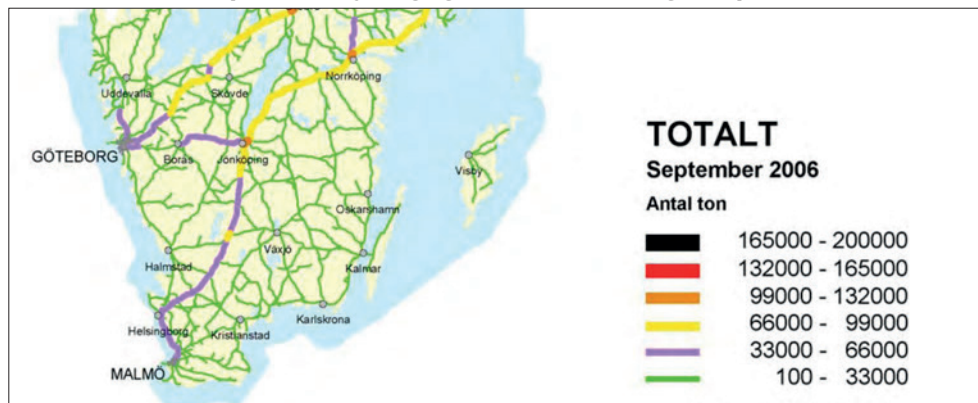
¹⁹ <https://sefari.msb.se/Verksamhet/List>

²⁰ Från händelserapporter

²¹ Egen insatsstatistik

förde en analys föranlett av ett regeringsuppdrag och det finns därefter inget senare underlag i samma detaljeringsgrad. Uppskattningsvis transporteras det knappt 1000 ton farligt gods per dygn på E4:an förbi A6, där flödet är som störst i kommunen (27 000 ton farligt gods per månad 2006).²² Allvarliga olyckor med utsläpp av farligt gods är mycket ovanliga.

Totalt antal transporter av farligt gods i södra Sverige, september 2006

Figur 8. Transporter av farligt gods på väg, källa MSB

Branschen jobbar mot att transporter med farligt gods ska minska på vägarna och istället förflyttas till järnvägen och även trenden pekar däråt. År 2006 transporterades 2 433 000 ton farligt gods på järnväg och 14 933 000 ton på vägarna. År 2013 var siffrorna 3 221 000 på järnvägen och 6 824 000 ton på vägarna vilket är en halvering för vägnätet. Det går därmed att anta att Jönköpings kommun har gått samma väg som resten av riket.²³

4.6 Naturolycka

Naturolycka kan omfatta översvämningar, ras och skred, stormar, snö, åska, extrem värme, både var för sig och i kombinationer. Jönköpings väder styrs till stor del av lågtryck från Atlanten och Europa som kommer in över södra Sverige.

Det förekommer dödsfall på grund av naturkrafter, men det varierar mellan olika år. Dödsfallen beror till en stor del på hur vädret har varit där vissa utsatts för kraftig köld eller långvarig hög värme. Några skadas varje år på grund av blixtnedslag, köld eller översvämning.²⁴

Antalet räddningstjänstinsatser i kommunen som orsakas av naturolyckor varierar också stort från år till år även detta väderrelaterat, se figur 9. Exempel på detta är stormarna Gudrun (2005) och Per (2007). De åren då det förekommit många insat-

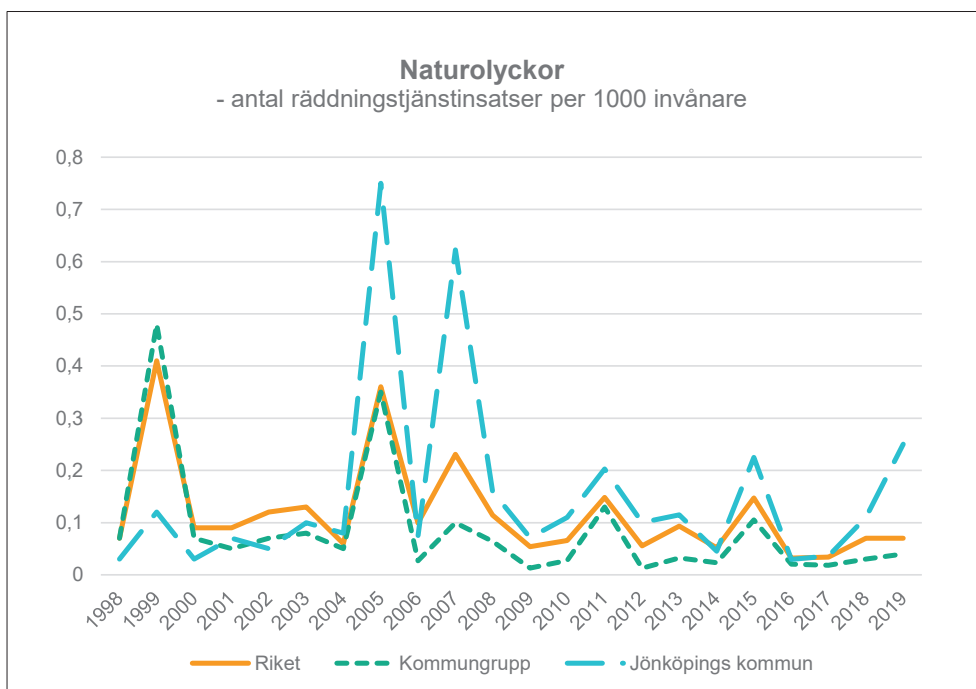
22 Kartläggning av farligt godstransporter september 2006, MSB

23 Trafikanalys, <https://www.trafa.se/>

24 Exponering av naturkraften,

ser nationellt sett har även Jönköpings kommun haft många insatser. Generellt sett avlider fler män än kvinnor efter att ha exponerats för naturkrafter. Det är främst personer i medelåldern och äldre.²⁵

Antalet räddningsinsatser på naturolyckor, 1998-2019 (per 1000 invånare)

Figur 9. Antal räddningstjänstinsatser per 1000 invånare.

Även naturhändelser kan orsaka skador på miljön, exempelvis om översvämningar eller jordmassor rör sig över förorenade områden kan dessa ämnen frigöras och påverka dricksvatten och jordbruk.

Naturolyckor kan även ge stora materiella skador t.ex. egendom som översvämmats, skred eller skogsbränder. Följdskadorna är ibland större där t.ex. långvariga elavbrott som får element att frysa kan skapa stora vattenskadorna.

Naturhändelser och oväder

Naturhändelser och oväder är i de flesta fall återkommande och en naturlig del av vardagen. Det sker oftare händelser som inte blir så stora medan det går längre tid mellan de mer allvarliga händelserna (ex regnet över A6-området). Dessa medför dock betydligt större påfrestning för hela samhället.

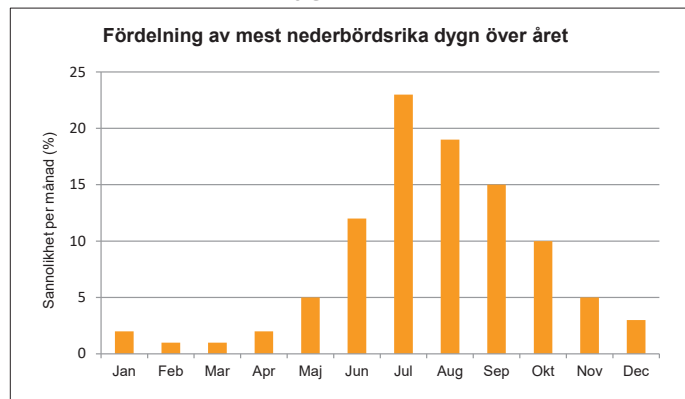
Svåra stormar drabbar södra Sverige regelbundet. Jönköping ligger i ett bälte i norra Götaland som ofta får kraftiga vindbyar då lågtryck passerar från väster. Kraftiga vindar/stormar kan medföra fallande skog som i sin tur blockerade vägar eller

25 <https://ida.msb.se/ida2#page=a0059>

skapar el- och teleavbrott. Stormen Gudrun innebar stor påverkan på elförsörjning, telekommunikationer, byggnader och vägar.

Översvämningsriskerna i Jönköping omfattar både risken för kraftiga regn och översvämningar från vattendrag och/eller från Vättern. I Jönköping rinner flera vattendrag ut i Vättern, så dessa i olika kombinationer riskerar att översvämma delar av tätorten. Vätterns nivå i Jönköping påverkas både av sjöns vattenstånd och vind. Risken för kraftiga regn är störst under sommaren och hösten, se figur 10. Topografin i kommunen medför att vattnet rinner in i tätorterna vid skyfall. Översvämningar kan orsaka stora skador på egendom och medföra avbrott i samhällsviktig verksamhet om infrastrukturen skadas av vattnet.

Mest nederbördsrika dygn över året

Figur 10. När det dygn med mest nederbörd under året inträffar (Källa: SMHI)

Vintertid faller en del av nederbörden som snö. Lokal risk finns för så kallade snökanoner över Jönköping. Snökanon är ett snöoväder som vid sin passage över Vättern förstärks och sedan ger ett mycket kraftigt lokalt snöfall söder om sjön. En ovanlig kombination av minusgrader och underkyllt regn kan ge en så kallad isstorm. Den kan medföra att träd knäcks, tak rasar, trafikolyckor inträffar eller att vägar blir oframkomliga. Detta kan också ge störningar i samhällsviktig verksamhet. Jönköping har många områden med stabilitetsrisker. Det innebär ras och skred i jord eller berg, områden med ravinbildning och erosion och finns bland annat i en del av slänterna kring tätorterna. Kommunen har även andra områden med omfattande erosion, inte minst kring Vättern så som Domsand, Rosenlundsbankarna och norr om Huskvarna. Det finns också områden med risk för bergras i kommunen, inte minst öster om Vättern. Frostsprängning ökar risken för bergras. Ras och skred kan inträffa plötsligt och med stora krafter kan det både orsaka dödsfall, skador på egendom och störningar i samhällsviktig verksamhet beroende på vad som kommer i vägen.

En annan risk är värmeböljor. Eftersom Jönköping ligger vid Vättern, som kyler ner sin omgivning, har staden relativt bra förutsättningar att stå emot värmeböljor och torka och många invånare har kommunalt vatten. Däremot kan det leda till att de

med enskilda (grävda) brunnar får vattenbrist när brunnarna torkar ut som t.ex. hände sommaren 2018.

Statistik över blixtar visar att Jönköpings kommun ligger i ett område med mycket åskoväder, vilket ökar risken för nedslag och brand. Detta kan orsaka skador på egendom, störningar i samhällsviktig verksamhet eller hota hela orter.

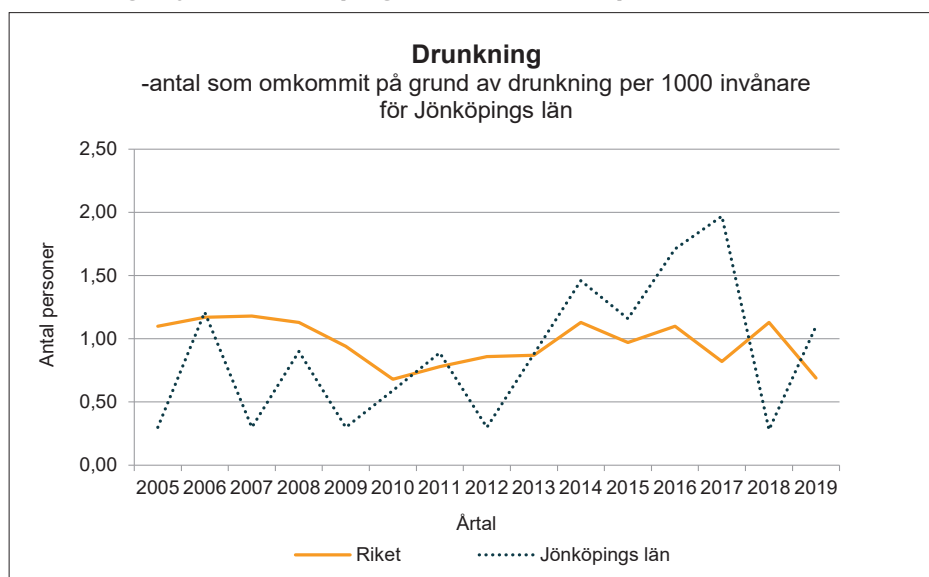
Enligt prognoser från SMHI fram till år 2100 förväntas vädret i Jönköping bli varmare, och omväxlande både torrare och blötare. Det förväntas också bli alltigenom mer extremt med kraftigare skyfall och mer frekventa och längre torka och värmeböljor.

4.7 Drunkning

I riket drunknar i genomsnitt en människa var tredje dag. Enligt MSB så sker de flesta drunkningsolyckorna/tillbudna nationellt sett i sjöar/dammar (35%) följt av, å/älv (25%) och hav (15%). Flest olyckor inträffar under sommarmånaderna april till september med en tydlig topp under juli och de inträffar oftast i samband med fritidsbåtar och bad. Alkohol och droger är en bidragande orsak till drunkningsolyckor. Av alla män som omkommit av drunkning har cirka 50% haft alkohol i blodet (kvinnor 30%).

Jönköpings län har länge legat i nivå med riket gällande antal drunkningar. Sedan 2013 har dock Jönköping passerat riket (undantag 2018), se figur 11. Om detta är trend som kommer bestå eller är en tillfällighet är i detta skede svårt att avgöra.²⁶

Drunkningsolyckor i Jönköpings län, 2005-2019 (per 1000 invånare)

Figur 11. Antal drunkningar per 1000 invånare och år.

26 <http://www.socialstyrelsen.se/statistik/statistikdatabas/dodsorsaker>

År 2017 drunknade sju personer (alla män) i Jönköping. Sett över flera år så drunknar fler män än kvinnor och detta går även se nationellt där majoriteten av dem som drunknar är män.²⁷

Mellan 2013–2016 är cirka 80 % av de omkomna över 50 år, vilket också speglar riket i samma tidsintervall.²⁸ Näst efter trafiken är drunkning den vanligaste dödsorsaken bland barn.²⁹

Räddningstjänsten i kommunen förväntas larmas till cirka tre drunkningsolyckor per år. Utöver drunkningsolyckor inträffar ett antal olyckor som rubriceras som sjöräddning. Det kan till exempel vara fritidsbåtar i sjönöd eller olyckor i färjetrafiken mellan Gränna och Visingsö. Utöver riskerna för drunkning i den offentliga miljön så är pooler i villaträdgårdar och badkar risker i den privata miljön.

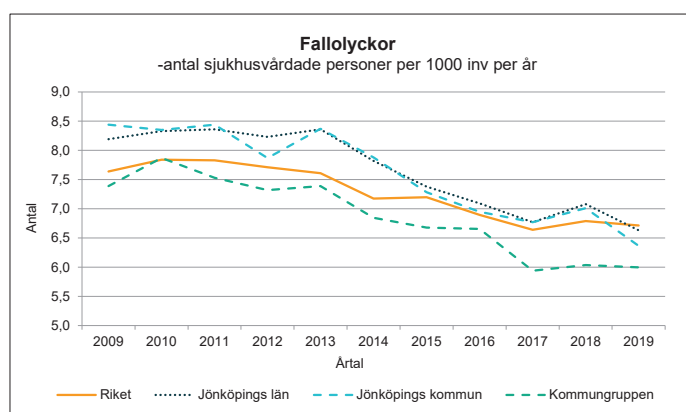
Enligt MSB:s nationella trygghetsundersökning har andelen som oroar sig för drunkning, ibland eller ofta, ökat från 11% till 18%. Anledningen kan vara att antalet omkomna på grund av drunkning har ökat i länet från 2013 fram till idag.

4.8 Fallolyckor

Fallolyckor är den vanligaste orsaken till skador i alla åldrar och inträffar oftast i den egna bostaden, på gatan eller på en idrottsanläggning.

Sett till statistiken från Socialstyrelsen³⁰ har fallolyckorna minskat de senaste åren för både riket, kommungruppen, länet och kommunen, se figur 12.

Sjukhusvårdade från fallolyckor, 2009-2019 (per 1000 invånare)

Figur 12. Diagram över antalet fallolyckor per 1000 invånare och år

Tydligaste minskningen ses för både Jönköping län och kommun. År 2019 skadades, enligt Socialstyrelsens patientregister, cirka 900 personer i kommunen, i

27 MSB:s statistikdatabas IDA, <https://ida.msb.se/ida2#page=a0124>

28 MSB:s statistikdatabas IDA, <https://ida.msb.se/ida2#page=a0124>

29 <http://www.socialstyrelsen.se/statistik/statistikdatabas/dodsorsaker>

30 <http://www.socialstyrelsen.se/statistik/statistikdatabas/yttreorsaker/tillskadorochforgiftningar>

sådan omfattningen att de behövde vårdas på sjukhus i minst ett dygn. Halkning och snubbling är den vanligaste orsaken till fall för samtliga åldersgrupper. Andra vanliga orsaker är fall från trappa eller trappsteg. Det går att se att det flesta olyckorna uppstår under vintermånaderna (december-mars) och det är främst kvinnliga medborgare över 60 år eller äldre som är inblandade.

Vid närmare analys så har fallolyckorna minskat drastiskt i hela riket sedan år 2013. Detta beror dock på bortfall av rapporteringen från både polisen, Transportstyrelsen och sjukvården. Det går alltså att anta att kommunen fortfarande ligger i nivå med åren innan 2013.

Enligt Socialstyrelsens dödsorsaksregister³¹ dog 56 personer på grund av fallolyckor i Jönköpings kommun under åren 2016–2019. Av dessa 56 var 50 stycken över 65 år. Äldre personer är överrepresenterade både bland de som dör och de som vårdas för fallolyckor och så har det sett ut i Jönköping de senaste fyra åren. Det visar också att kvinnor oftare söker vård medan något fler män omkommer till följd av fallolyckor. Allt tyder på att trenden håller i sig och med en åldrande befolkning kommer samhällets kostnader för fallolyckor att öka.

Även för mindre barm är fallolyckor den vanligaste olyckstypen till skador. Cirka 60% av alla tillfällen där barn (0–9 år) sökt vård beror på fall.

4.9 Suicid och suicidförsök

Under 2020 dog 1 168 personer av säkert fastställda suicid i riket (liknande siffror de senaste åren). Av dessa var 839 män och 323 kvinnor och 6 var barn under 15 år. Ytterligare 273 fall registrerades där det fanns misstanke om suicid men där avsikten inte kunnat styrkas. Sett över flera år så står män för cirka 70% av det totala antalet.³²

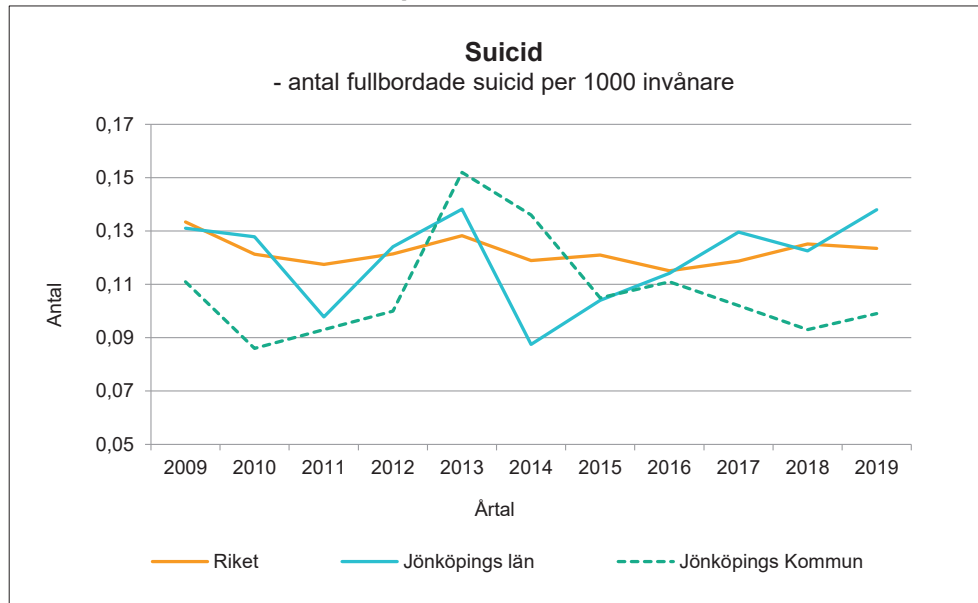
I Jönköping kommun dör i snitt cirka 15 personer varje år. Suicid är därmed en av de två största, om inte den största, orsaken till olycksrelaterade dödsfall. Enligt Socialstyrelsen³³ är det ungefär fyra gånger fler som tar sitt liv än som dör i trafiken varje år. Det sker ungefär 20 gånger så många suicidförsök som fullbordade suicid. Vidare kan vi för statistiken i länet se att varannan månad försöker ett barn ta sitt liv. Varje vecka försöker 2-3 ungdomar ta sitt liv. Varje dag försöker mer än en person ta sitt liv och varje vecka tar någon sitt liv i Jönköpings län.

Enligt figur 13 går det att se att kommunen pendlar lite mellan att ligga över eller under rikets kurva.

31 <http://www.socialstyrelsen.se/statistik/statistikdatabas/dodsorsaker>

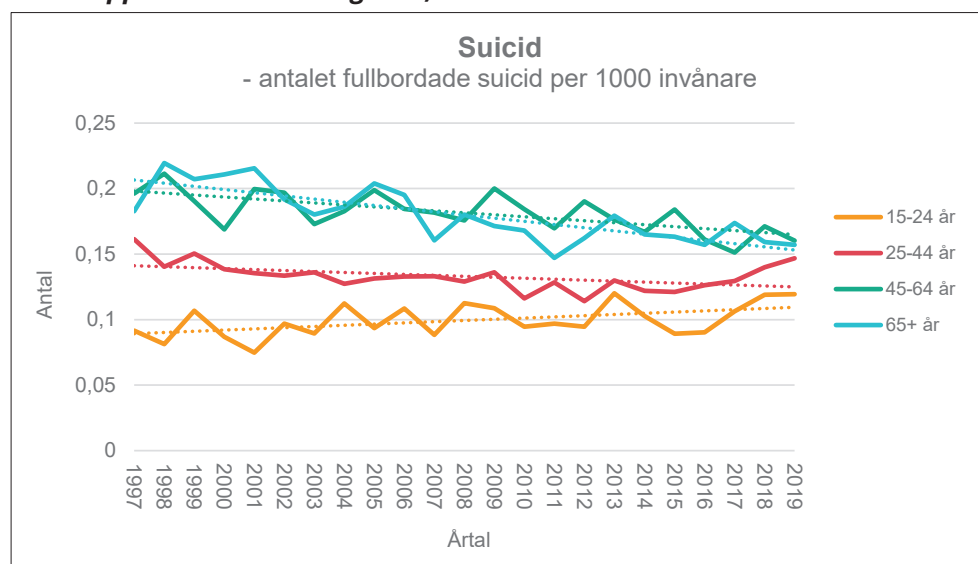
32 <https://www.folkhalsomyndigheten.se/suicidprevention/statistik-om-suicid/>

33 <http://www.socialstyrelsen.se/statistik/statistikdatabas/dodsorsaker>

Fullbordade suicid, 2009-2019 (per 1000 invånare)

Figur 13. Antal säkra suicid per 1000 invånare och år

Figur 14 visar antalet fullbordade suicid, säkra som osäkra, uppdelat i åldersgrupper. Det går att avläsa att antalet suicid minskar för samtliga åldersgrupper utom gruppen 15-24 år. Där är antalet ungefär samma år efter år, men om man ser till trendlinjen för åldersgruppen så ser man en ökning.

Suicid uppdelat i ålderskategorier, 1997-2019

Figur 14. visar säkra och osäkra självmord i riket i olika åldrar för båda könen

Enligt MSB:s undersökning av samhällsekonomiska konsekvenser av fullbordade suicid³⁴ så uppskattade de år 2014 att kostnaden uppgick till mellan 46–60 miljoner i direkta kostnader (resurser som förbrukas, till exempel kostnad för räddningstjänst, vård eller egendomsskador). Indirekta kostnader (resurser som inte uppstår till följd av förtida dödsfall) i form av produktionsbortfall uppgick till 9 miljarder. Suicid är också den enskilt största olyckskategorin räknat i antalet förlorade levnadsår. Detta beror på att det ofta är unga människor som dör.

Män vårdas något oftare än kvinnor inom den psykiatriska slutenvården, medan det är nästan dubbelt så vanligt att kvinnor tar antidepressiv eller lugnande medicin. Suicidförsök är vanligare bland kvinnor.

Geografiskt sker suicid i hela kommunen, men de flesta sker kring tätorterna. Det finns även vissa platser där suicid eller suicidförsök sker mer frekvent. Över en tioårsperiod (2009–2019) är det vissa områden som utmärker sig i statistiken. Ett exempel är platser invid de järnvägsspår som passerar genom tätorterna och då främst vid stationsområdena. Ett annat exempel är platser som finns i anslutning till motorväg/större lokala vägar som möjliggör hopp från hög höjd alternativt oskyddade trafikmiljöer. Hamnar, kajer och vattendrag i närhet av tätorter är platser där flera suicidförsök och suicid sker. Statistik tyder generellt på fler registrerade händelser i tätorterna där också befolkningstätheten är större.³⁵

34 Samhällsekonomiska konsekvenser av fullbordade suicid, Publikationsnummer MSB946

35 Egen insatsstatistik

5 Värdering

Här nedan redovisas en jämförelse av statistiken över antal insatser per invånare mellan Jönköpings kommun, Jönköpings län, Riket och kommungruppen (Örebro, Norrköping, Linköping och Helsingborg). Siffrorna visar ett medelvärde över tio år.

Tabell 1. År 2010–2020. Grönt = lägre än riksgenomsnitt. Rött = högre än riksgenomsnitt och kommungruppen. Svart = högre än riksgenomsnittet men lägre än kommungruppen.

HÄNDELSE	JÖNKÖPING	JÖNKÖPINGS LÄN	RIKET	KOMMUN- GRUPPEN
Antal insatser enligt LSO	14,6	14,11	9,97	10,8
Brand i byggnad	1,13	1,30	1,06	1,12
Brand utomhus	1,29	1,42	1,54	1,35
Trafikolycka	3,29	3,18	1,8	1,74
Olycka farligt ämne	0,71	0,61	0,29	0,25
Naturolycka	0,13	0,14	0,08	0,05
Drunkning	0,04	0,05	0,05	0,04
Nödständig person	0,66	0,64	0,24	0,23
Annan olycka	0,46	0,40	0,26	0,16

Både Jönköpings kommun och Jönköpings län har ett större antal insatser än både riket och den jämförbara kommungruppen. Vid analyser och jämförelser, med andra kommuner, framkommer en skillnad mellan hur samma typer av händelser värderas olika, med avseende på om räddningstjänst ska tillkallas till platsen eller ej. Detta är den största förklaringen till att antalet insatser i Jönköpings kommun skiljer sig från riket och kommungruppen. Hela Jönköpings län värderar händelser på samma sätt vilket syns i tabellen. Vad gäller olyckstypen trafikolycka är värderingen av händelser en delförklaring till skillnaderna. En annan förklaring är trafikflödet i Jönköpings kommun jämfört med övriga kommuner.

Bedömningen är då att skyddet i kommunen, för de risker som orsakar flest olyckor till stora delar både är tillfredsställande och likvärdigt i relation till andra jämförbara kommuner, riket, länet samt inom olika delar i kommunen. I stort bedrivs både ett välfungerande förebyggande arbete och de räddningsinsatser som genomförs är i huvudsak både inom godtagbar tid och genomförs på ett effektivt sätt. Ständiga förbättringar inom både den olycksförebyggande- och skadeavhjälpande verksamheten behöver dock ske på grund av att riskbilden ständigt förändras.

6 Mål

6.1 Nationella målen

Den övergripande målsättningen med Lag (2003:778) om skydd mot olyckor är uppdelad i tre delar.

1 kap 1 och 3 §§ LSO

1 § Bestämmelserna i denna lag syftar till att i hela landet bereda människors liv och hälsa samt egendom och miljö ett med hänsyn till de lokala förhållandena tillfredsställande och likvärdigt skydd mot olyckor

3 § Räddningstjänsten skall planeras och organiseras så att räddningsinsatserna kan påbörjas inom godtagbar tid och genomföras på ett effektivt sätt.

3 a § Förebyggande verksamhet som staten och kommunerna ansvarar för enligt denna lag ska planeras och organiseras så att den effektivt bidrar till att förebygga bränder och andra olyckor samt förhindra eller begränsa skador till följd av bränder och andra olyckor. Särskild vikt ska läggas vid att förhindra människors död och andra allvarliga skador.

Kommunens styrmodell

Jönköpings kommuns arbetar efter en styrmodell som består av kvalitetsstyrning, målstyrning och ekonomistyrning. Tillsammans med intern kontroll utgör det grunden för att styra, leda, planera och följa upp räddningstjänstens verksamheter.

Genom att planera, följa upp och analysera samt åtgärda avvikelser bildar detta en styrmodell som ger förutsättningar till att övergripande, långsiktig hållbar utveckling sker samtidigt som kvalitén i verksamheten följer upp och förbättras.

Kvaliten i räddningstjänstens verksamheter analyseras löpnade och sammanställs årligen i en kvalitetsrapport. Utifrån denna analys och förändringar i riskbild sätts mål inför kommande år där kvaliteten behöver förbättras.

Övergripande mål för brandsäkerhetsarbetet

Det ska vara tryggt att vistas i publika lokaler, allmänna byggnader, arbetsplatser och i bostäder. I händelse av en brand ska personer hinna ta sig till en säker miljö. Den enskilde (individer, verksamheter och fastighetsägare) ska ha kunskap och förmåga att ta ansvar för sitt brandskydd.

Strategier för att uppnå en god brandsäkerhet i kommunen:

- att tillsyn genomförs enligt Lag (2003:778) om skydd mot olyckor för att säkerställa ett skäligt brandskydd
- att den enskilde (individ, verksamhet, fastighetsägare) har god kunskap om och själv tar ansvar för sin egen brandsäkerhet
- att aktivt delta och stötta enskilda och övriga förvaltningar i plan- och byggprocessen så att brandskyddet i nya och ombyggda byggnader får ett brandskydd utifrån gällande lagstiftning

Kvalitetsfaktorer som analyseras och följs upp löpande kopplade till ovanstående mål:

- **Tillsyn och tillstånd av verksamheter och fastigheter**
Tillsyn och kontroller ska utföras i syfte att uppnå ett skäligt brandskydd enligt LSO och att säker hantering av brandfarliga och explosiva ämnen sker enligt LBE
- **Kunskap hos medborgare och företag inom Jönköpings kommun**
Utbildning och information inom brandskydd
- **Samverkan**
Samverkan med förvaltningar och samverkande organisationer i kommunen och i länet
- **Bemanning med rätt kompetens**
Rätt person på rätt plats – antal sökande per utlyst tjänst

Övergripande mål för operativa insatser

I Jönköpings kommun ska den enskilde få hjälp från räddningstjänsten, vid olyckor och andra nödlägen, i snitt inom nio minuter. Hjälpen består dels av en första insats med en eller flera personer, dels en styrkeuppbyggnad med ytterligare enheter för möjligheten att kunna klara av en effektiv insats vid aktuell olycka.

Strategier för att uppnå effektiva operativa insatser i kommunen:

- att samhällets insatser kompletterar den enskildes förmåga
- samverkan mellan olika hjälpinstanser
- snabbhet i larmkedjan och snabb respons
- att tillräckliga räddningstjänstresurser finns
- förmågan att följa händelser i samverkan med andra organisationer

Kvalitetsfaktorer som analyseras och följs upp löpande kopplade till ovanstående mål:

- **Responstid**
Genomsnittlig responstid för hela kommunen samt de olika kommunerna
- **Samverkan**
Samverkan med förvaltningar och samverkande organisationer i kommunen och i Sydöstra Sverige.
- **Bemanning med rätt kompetens**
Lägsta nivå på grundbemanning i operativ verksamhet, kompetenskrav, beredskapsnedsättning
- **Budgetföljsamhet**
Budgetuppföljning samt kontroll av följsamhet av avtal.

7 Förebyggande

Räddningstjänsten har helhetssynen och samordningsansvaret för flertalet områden inom Lagen om skydd mot olyckor (LSO). En god förebyggande verksamhet kan uppnås på ett flertal sätt: Tillsyn enligt LSO och Lagen om brandfarliga och explosiva varor (LBE), hanteringstillstånd för LBE, info och rådgivning, utbildningar, samverkan med andra organisationer samt rengöring och brandskyddskontroll. Hela organisationen bidrar på olika sätt till det olycksförebyggande arbetet där kompetens i form av brandingenjörer, byggnadsingenjör, brandmästare, brandmän, säkerhetssamordnare och kommunikatör finns.

Omfattande, komplexa och/eller känsliga tillsynsärenden handläggs av två tjänstemän för att säkerställa rätt bedömningar och kvalitet. Samverkan kring den förebyggande verksamheten sker också mellan kommunerna i Jönköpings län (Rädd-Sam-F).

Inom räddningstjänstens olycksförebyggande avdelning finns 15 anställda. Antalet årsarbetskrafter minskar något då flera av personerna ingår i den operativa organisationen. I dessa 15 så ingår även personer för att genomföra utbildning och olika informationsinsatser.

Räddningstjänsten har dessutom kompetens att utföra olycksundersökningar. Rutin för olycksundersökningar finns inom RäddSam F och undersökningarna genomförs också i samverkan inom RäddSam F.

Av vem och hur myndighetsbeslut fattas på delegation från stadsbyggnadsnämnden och redovisas i gällande delegationsbestämmelser för Räddningstjänsten Jönköpings kommun.

7.1 Tillsyn

Brandförebyggande verksamheten syftar till att säkerställa ett skäligt brandskydd för den enskilde och för företag samt att hantering av brandfarliga och explosiva ämnen enligt Lag (2010:1011) hanteras säkert.

MSB har tagit fram en ny föreskrift (MSBFS 2921:8) om hur kommunen ska planera och utföra sin tillsyn enligt lagen om skydd mot olyckor. Räddningstjänsten utgår ifrån denna föreskrift när tillsynsverksamheten planeras. Detta kommer även att generera ändringar i kommande tillsynsplaner. MSB kommer enligt föreskriften bland annat att reglera:

- Vad kommunen ska redogöra för i sin planering av tillsynsverksamheten.
- För vilka objekt som kommunen ska bedöma behovet av tillsyn.

- Vad som ska kontrolleras vid en tillsyn.
- Att uppföljning sker av att förelagda åtgärder.
- Samråd med andra myndigheter vid beslut om att förelägga om åtgärder vid vissa typer av byggnader.

Lag om skydd mot olyckor 2 kap. 2 §

Tillsyn av 2 kap. 2 § görs över byggnader och anläggningar för att säkerställa ett skäligt brandskydd. Tillsynen utgörs i huvudsak av kontroll av det samlade brandskyddet som finns på enskilda verksamheter, byggnader eller anläggningar. Vid kontroll av brandskydd beaktas verksamhetens tekniska och organisatoriska brandskydd, samt verksamhetens systematiska arbete med brandskydd. Bedömning görs huruvida det samlade brandskyddet är skäligt eller inte.

Tillsynen kan även utgöras av kontroll av vissa delar av brandskyddet på grupper av verksamheter, byggnader eller anläggningar, så kallade tematillsyner.

Varje år antas en tillsynsplan enligt både LSO och LBE av stadsbyggnadsnämnden där den planerade tillsynsverksamheten beslutas. Tillsyn görs sedan löpande under året.

Tillsyn kan även utföras på förekommen anledning:

- Tillsyn på föreningslokaler som uppbär kommunalt bidrag
- Tillsyn på verksamheter i samband med ansökan om alkohol- och polistillstånd
- Tillsyn vid ny eller ändrad verksamhet
- Tillsyn vid kännedom eller misstanke om brister i brandskyddet.

Faktorer som styr urvalet av planerad tillsyn

- Stor risk för, eller stora konsekvenser vid brand.
- Verksamheter vars brandskydd till stor del bygger på personalens kunskap och inarbetade rutiner.
- Erfarenheter från utförda brandutredningar.
- Erfarenheter från tidigare tillsyner (med avseende på såväl grupper av byggnader, anläggningar eller verksamheter som enskilda byggnader, anläggningar eller verksamheter).
- Väsentliga eller ofta förekommande förändringar som påverkar brandskyddet.
- Ansökan om alkoholtillstånd.
- Brister i brandskyddet eller i säkerheten vid hantering av brandfarliga och explosiva varor.

Lag om skydd mot olyckor 2 kap. 4 §

Tillsyn av 2 kap. 4 § görs på de anläggningar där verksamheten innebär fara för att en olycka ska orsaka allvarliga skador på människor eller miljö. Länsstyrelsen beslutar efter samråd med kommunen vilka anläggningar som omfattas av dessa skyldigheter. Tillsynen utförs genom granskning och bedömning av anläggningens riskanalyser samt besök på plats och kan samordnas med andra berörda myndigheters tillsyn samt i samband med tillsyn över 2 kap. 2 §.

7.2 Stöd till den enskilde

Utbildning, information och rådgivning är ett led i att förhindra och begränsa konsekvenserna av olyckor.

Räddningstjänsten bedriver, i samverkan med andra organisationer, utbildning av kommuninvånare, företag och organisationer. Samtliga elever i förskoleklass, årskurs 2, 5 och 7 nås årligen av brandskyddsinformation i skolan. Förutom elever utbildas även personal inom kommunen, privata företag och andra offentliga organisationer. Varje år utbildas totalt cirka 14 000 personer i brandskydd inom kommunen.

Utbildningsverksamheten prioriteras särskilt för elever inom skolan, personal inom vården samt för riskgrupper vilket innefattas av äldre och människor med funktionsnedsättning.

För spridning av brandskyddsinformation används kanaler utifrån riskbild och vilken målgrupp som vill nås. I samband med tillsyn i flerfamiljshus informeras de

boende via hembesök av räddningstjänstens personal. Särskild vikt läggs vid att informera om betydelsen av en fungerande brandvarnare och ett korrekt beteende vid brand.

Räddningstjänsten bedriver brandteknisk rådgivning till individer, verksamheter och fastighetsägare. Vid efterfrågan och på eget initiativ utbildar och informerar räddningstjänsten olika målgrupper i samhället.

Räddningstjänsten arbetar även med förebyggande insatser mot riskgrupper för att erbjuda anpassat brandskydd utifrån den enskildes behov. Detta görs bland annat tillsammans med socialförvaltningen, stadsbyggnadskontoret, Polismyndigheten och Region Jönköpings län.

7.3 Rengöring och brandskyddskontroll

För att uppnå en god säkerhet mot eldstadsrelaterade bränder krävs både rengöring och brandskyddskontroller.

Rengöringsverksamheten och brandskyddskontrollen inom Jönköpings kommun bedrivs på entreprenad.

Verksamheten bedrivs i enlighet med gällande lagstiftning och föreskrifter. I kommunen finns totalt ca 23 000 sotnings- och brandskyddskontrollsubjekt. Stadsbyggnadsnämnden har antagit sotningsfrister, samt regler för handläggning av ansökan om egenstötning (möjlighet för ägare att själv utföra rengöring).

Särskild vikt läggs vid att nyinstallation av röckanal och eldstad ska utföras på ett korrekt sätt. Dessa ärenden handläggs inom ramen för byggprocessen enligt Plan- och bygglag (2010:900).

7.4 Övriga förebyggande åtgärder

Räddningstjänsten arbetar även aktivt inom andra områden för att höja säkerheten inom Jönköpings kommun genom t.ex. riskbaserat arbete. Vi har även en relativt omfattande hantering av remisser från andra förvaltningar och myndigheter.

Riskhänsyn i plan- och byggprocessen

Brandskydd vid ny- och ombyggnation hanteras i byggprocessen enligt Plan- och bygglag (2010:900). Räddningstjänsten stöttar stadsbyggnadskontoret med expertis i plan- och byggprocessen, genom att svara på remisser och aktivt delta vid möten och samråd i processens olika skeden. När räddningstjänsten bedömer ärenden som särskilt komplexa, avseende brandskyddet eller andra risker, medverkar räddningstjänsten genom hela processen till dess att anläggningar eller byggnader tas i bruk. Räddningstjänsten medverkar dessutom med brandteknisk rådgivning till byggherren och övriga i byggprojektet.

Räddningstjänsten yttrar sig även i remisser och bevakar frågor rörande skydd mot olyckor från Polismyndigheten, socialförvaltningen (serveringstillstånd) och Länsstyrelsen.

Lag om brandfarliga och explosiva varor

Tillsyn utgörs i huvudsak genom kontroll av hantering av brandfarliga och explosiva varor på enskilda verksamheter. Verksamhetens systematiska säkerhetsarbete beaktas vid kontroll av hanteringen och att krav och villkor ställda i lag, förordning, föreskrifter och tillstånd uppfylls. Tillsynen kan även utgöras av kontroll av vissa delar av hanteringen på grupper av hanteringsställen, så kallade tematillsyner.

Planerad tillsyn görs i första hand i samband med tillsyn av 2 kap. 2 § lag om skydd mot olyckor. Särskild tillsyn enligt Lag om brandfarliga och explosiva varor (2010:1011) kan även utföras på förekommen anledning.

Tillståndsprövning Lag om brandfarliga och explosiva varor

Räddningstjänsten prövar ansökningar kring hantering av brandfarliga och explosiva varor för att säkerställa god säkerhet vid hanteringen. Ansökningarna prövas utifrån de lokala förutsättningarna och kraven i Lag om brandfarliga och explosiva varor (2010:1011) och tillämplig förordning, föreskrifter och allmänna råd.

Riskbaserat arbete

I vissa fall finns uppenbara, och i närtid möjliga, risker som kan utvecklas till olyckor och bränder. Exempel på det är serier av anlagda bränder och extrema torrperioder med hög brandrisk. Arbetet mot anlagd brand sker på räddningstjänsten i samverkan med Polismyndigheten och andra intressenter och ska försöka hanteras

genom direkta åtgärder. Arbetet bedrivs problemorienterat utifrån aktuell risk.

Vid långvarig torka kan eldningsförbud utfärdas. Beslut om eldningsförbud enligt FSO 2 kap. 7§ fattas av räddningschefen enligt delegationsordning.

Olycksutredning

Brand- och olycksutredningar ska vara ett underlag för såväl planeringen av kommunens förebyggande arbete som för planeringen av räddningsinsatser. I stort kan utredningarna delas in i tre huvudbeståndsdelar: orsaksutredning, förloppsutredning och insatsutvärdering. Utredningar sker i tre nivåer beroende på hur allvarlig olyckan varit. Resultaten av utredningarna kommuniceras som statistik och i vissa fall som rapporter. Utredningarna utgör del av underlag för uppföljning och utvärdering av handlingsprogram och andra styrdokument.

8 Räddningstjänst

Detta avsnitt beskriver den operativa verksamheten på Räddningstjänsten Jönköpings kommun. Här finns bland annat information kring räddningsinsatser, resurser, responstider, ledningssystem samt hur verksamheten fungerar under höjd beredskap.

8.1 Övergripande

Kommunens räddningstjänst larmas årligen till cirka 2 800 händelser där misstanke om att räddningstjänst enligt Lag (2003:778) om skydd mot olyckor föreligger. Avtal finns med grannkommuner och flertal myndigheter om räddningstjänstssamverkan.

Utöver detta larmas räddningstjänsten ut vid cirka 600 andra nödlägen som till exempel hjärtstopp, sjukvårdslarm och brådskade assistans till hemtjänsten enligt olika samarbetsavtal. Räddningstjänstens resurser utgör även grunden för den infrastruktur som behövs för att hantera olika typer av kriser i kommunen. Dessutom används resurserna för fler akuta uppdrag utan att ansvaret från andra myndigheter övertas.

Stora olyckor kräver ökad förmåga till samverkan och ledning av räddningsinsatser. Dessa olyckor belastar också kommunen i sin helhet och kräver samverkan med många myndigheter och organisationer.

Förmågan till räddningsinsats beskrivs ur följande tre aspekter:

- yttäckning – hur snabbt drabbade kan få hjälp
- insatsförmåga – vad de drabbade kan få för hjälp
- styrkeuppbyggnad – hur snabbt resurser kan tillskapas för större olyckor

Räddningstjänsten ska ha sådan yttäckning att det inom rimlig tid är möjligt att nå bebodda samhällen med räddningsinsats. Räddningstjänstens insatsförmåga och yttäckning utgör sedan många år tillbaka i vissa fall förutsättningar för beviljade bygglov. Detta innebär att insatsförmågan inte kan ändras utan att konsekvenserna för befintlig bebyggelse analyseras.

Tillgång till egna resurser

I Jönköpings kommun utgår räddningsstyrkorna ifrån åtta brandstationer och det finns 48 brandpersonal tillgängliga dygnet runt, se fördelningen i tabell 2 och 3.

Räddningsstyrkor i Jönköpings kommun får minska bemanningen då ordinarie beredskap inte kan upprätthållas. I dessa fall ska räddningschefen eller i dennes ställe, Regional insatsledare RIL göra en riskbedömning och besluta om behov av kompensation i form av förändrade larmplaner eller annan åtgärd för att tillgodose likvärdigt skydd och möjliggöra effektiva insatser. I de fall bemanning av räddningsstyrka understiger 1+4 kan inte livräddande insats genomföras med hjälp av rökdykare. I dessa fall ska förstärkning larmas från annan räddningsstyrka vid larm gällande bränder eller misstanke om brand i byggnad.

All beredskapsnedsättning skall dokumenteras och redovisas i fördjupade kvalitetsrapporter.

I de fall befälskompetens, lägst räddningsledare A, inte kan upprätthållas vid en räddningsstyrka ska en gruppleddare utses som leder och fördelar arbetsuppgifter samt ansvarar för arbetsmiljöuppgifter. Räddningsledare kan i dessa fall vara ledningsbefäl på ledningscentralen alternativt insatsledare.

Heltidsstyrkan ska kunna påbörja utryckning från brandstationen inom 90 sekunder. Deltidspersonal ska kunna påbörja utryckning från respektive brandstation inom sex minuter. I Norrahammar har en person åttaminuters anspänningstid. I samband med övning eller andra uppdrag ska utryckning kunna påbörjas snarast.

Regional insatsledare (RIL) i beredskap ska vara omedelbart anträffbar på kommunikationsmedel samt snarast kunna påbörja utryckning. RIL ska från bostad kunna inställa sig på ledningscentral inom 20 minuter.

Tabell 2, antal ledningspersoner i jour/beredskap

BENÄMNING LEDNING (ingår i det gemensamma ledningssystemet)	RESURSER	ANTAL I JOUR ELLER BEREDSKAP
Vakthavande räddningschef	VRC	1
Regional insatsledare	RIL	1
Insatsledare	IL	1
Vakthavande befäl	VB	1
Ledningsbefäl	LB	1

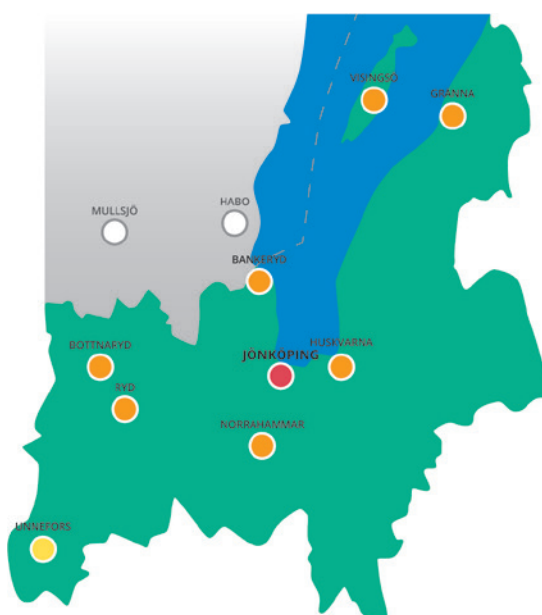
Tabell 3, antal räddningsstyrkor och resurser i jour/beredskap

BENÄMNING RÄDDNINGSSTYRKOR	RESURSER SL=STYRKELEDARE BM=BRANDMAN	ANTAL I JOUR ELLER BE- REDSKAP
Jönköping	1 SL+8 bm	9
Huskvarna Tenhult	1 SL+4 bm 1 bm	6
Gränna	1 SL+5 bm	6
Norrahammar Taberg	1 SL+4 bm 1 bm	6
Bankeryd	1 SL+4 bm	5
Visingsö	1 SL+4 bm	5
Unnefors	1 SL+X bm*	1
Bottnaryd/Ryd	1 SL+4 bm	5
Totalt alla styrkorna	SL+bm	43

* Deltidspersonal utan beredskap där antalet brandmän kan variera

Genom avtal med andra kommuner samt statliga myndigheter utgör styrkor från Jönköpings kommun en resurs även i andra kommuner. Dessa larm tillåts sätta ned beredskapen i Jönköpings kommun. Målsättningen för tätorter med brandstation vid ett andralarm är att en räddningsinsats ska kunna påbörjas inom 20 minuter.

Organisationen är dimensionerad för ett samtidigt larm inom respektive insatsområde, då insatsen inte kräver samverkan med flera styrkor. Räddningsstyrkan i Unnefors förutsätter förstärkning från Ryd/Bottnaryd för att klara rökdykning. Jönköpingsstyrkan klarar självständig livräddande insats samt förstärker övriga släckområden.

Brandstationernas placering i Jönköpings kommun

Kompetens

Räddningstjänstens befäl och brandmän måste ha en viss lägsta kompetens. Tillfälliga beslut om avsteg från kompetenskraven kan fattas av räddningschefen. Kompetensen ska vidmakthållas genom övningsverksamhet. Övningsverksamheten planeras utifrån gemensamma mål inom RäddSam F.

Räddningstjänsten ska ha kompetens att utföra olycksundersökningar. Olycksundersökningar genomförs i samverkan inom RäddSam F. Rutin för olycksundersökningar finns inom RäddSam F.

Kompetens hos respektive befattning

Räddningschefen: Brandingenjörsexamen enligt högskoleförordningen (1993:100) och MSB påbyggnadsutbildning i räddningstjänst för brandingenjörer alternativt examen från Statens brandnämnds brandingenjörsutbildning

Biträdande räddningschefen: Brandingenjörsexamen likt räddningschef

Brandbefäl i befattning som Regional insatsledare: Räddningsledning B alternativt Ledningskurs 2 för RIL alternativt Brandingenjörsexamen enligt ovan

Brandbefäl i insatsledartjänst: Räddningsledning B alternativt Ledningskurs 2 för IL alternativt Brandingenjörsexamen enligt ovan

Vakthavande befäl: Räddningsledning B alternativt Ledningskurs 3 för Vakthavande befäl alternativt Brandingenjörsexamen enligt ovan

Ledningsbefäl: Räddningsledare A alternativt Ledningskurs 1 för styrkeledare alternativt Ledningskurs 3 för Larm och ledningsbefäl

Lagansvariga brandbefäl och brandförman heltid: Räddningsledare A alternativt Ledningskurs 1 för Styrkeledare

Brandförman deltid: Räddningsledare A alternativt Ledningskurs 1 för Styrkeledare alternativt Ledningskurs 1 för Gruppledare

Brandman heltid: Grundutbildning räddningsman i beredskap (GRiB) alt. utbildning i skydd mot olyckor (SMO) vid Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

Brandman deltid: Grundutbildning räddningsman i beredskap (GRiB)

Tillgång till resurser i samarbete med andra kommuner och aktörer

Räddningstjänsten i Jönköpings kommun är organiserad för att klara flera samtidiga räddningsinsatser i kommunen samt för att klara omfattande insatser genom samverkan med andra räddningstjänster. Inom Jönköpings län finns en väl utbyggd samverkan mellan räddningstjänsterna som bygger på civilrättsliga avtal mellan lä-

nets kommuner samt Ydre kommun. Inom RäddSam F finns tillgång till gemensamt ledningsfordon för ledningsstöd.

Ett samarbetsavtal avseende övergripande ledning och ledningscentral för ledning av kommunal räddningstjänst finns upprättat mellan Räddningstjänsterna i Jönköpings län, Ydre kommun i Östergötlands län, Vimmerby, Hultsfred och Västervik i Kalmar län samt räddningstjänsterna i Kronoberg och Blekinge län.

Samarbetet benämns RSB (Räddningstjänstsamverkan i Småland och Blekinge län).

Avtalet om övergripande ledning av kommunal räddningstjänst innebär att samtliga brandbefäl kan utses att vara räddningsledare i alla kommuner ingående inom RSB. Vidare regleras i avtalet ram, kompetens och befogenheter på de ingående ledningsenheterna.

Avtalet om räddningsresurser beskriver målsättningar för räddningstjänstens operativa enheter. Avtal finns också om snabb insats från närmaste räddningsstyrka oavsett kommungräns.

Sammanställning av gällande avtal finns i bilaga A.

Myndigheter och organisationer i Jönköpings län och i Ydre kommun har behov av samverkan för att kunna utföra sitt uppdrag för medborgarna vid kriser och olyckor. Denna samverkan sker genom F-samverkan. I F-samverkan ingår samtliga kommuner, Regionen Jönköpings län, Polismyndigheten, Länsstyrelsen i Jönköpings län, Försvarmakten och SOS Alarm AB.

Arbetet organiseras av en styrgrupp. Inom F-samverkan finns permanenta och tillfälliga arbetsgrupper. Alla organisationer har en vakthavandefunktion. Kommunerna representeras i detta sammanhang av vakthavande räddningschef i beredskap (VRC) inom RSB.

Räddningstjänsterna i Östergötland, Kalmar, Kronoberg, Blekinge och Jönköpings län har ingått i ett samarbete som benämns Räddningsregion Sydöstra Sverige, RSöS. Inom RSöS finns en beredskapsfunktion för inriktning och prioritering (IPF) av resurser mellan de ingående länen samt gentemot övriga delar av Sverige.

De fem länen ingår i ett samarbete runt förstärkningsresurser i södra Sverige tillsammans med Skåne, Västra Götalands län, Stockholmsregionen samt Bergslagen.

Alarmering av räddningsorganet

Jönköpings kommun har avtal med larmcentral angående utalarmering av räddningsstyrkor. Efter mottagande av inkommande 112-samtal eller automatiskt brandlarm verkställer larmcentralen ett förberedande larm. Vid ett förberedande larm larmas personalen till närmaste enhet som då kan förbereda sig för utryckning. Under pågående intervju med den drabbade väljer larmoperatören vilken nivå på larmplan som ska gälla och verkställer utalarmering av de enheter som behövs.

Räddningstjänsten använder tjänsten Dynamisk Resurs Hantering, DRH från SOS Alarm för att säkerställa att snabbaste resurser larmas ut utifrån förmåga, tillgänglighet och geografisk position.

Vid avbrott eller störningar i alarmeringsfunktionen ska larmning till 112 kunna ske från alla brandstationer i kommunen.

Utgående alarmering till respektive brandstation ska ske på två av varandra oberoende vägar, IP och radio. Vid störningar i elförsörjningen ska batteribackup finnas för att säkerställa alarmering och reservkraft för uthållighet vid långvariga strömbortfall. Larmmöjlighet av räddningsstyrka ska finnas från respektive brandstation. Vid omfattande störningar i mobil och fast telefoni ska berörda brandstationer vid behov bemannas för larmmöjlighet. Mottagning av automatiska brandlarm sker till larmcentral. Utalarmering av räddningsstyrkor, vid bortfall av larmcentral, kan ske från ledningscentralen på brandstationen i Jönköping.

Räddningstjänsten har tillgång till radiosystemet Rakel för kommunikation och utalarmering samt även skadeplats samband i eget analogt nät.

Brandvattenförsörjning

I Program för trygghet och säkerhet, antaget av kommunfullmäktige, regleras ansvarsfördelning mellan Tekniska nämnden samt stadsbyggnadsnämnden avseende vatten för brandsläckning och sprinkler.

Tekniska kontoret ansvarar för att vatten för brandsläckning finns tillgängligt i brandpostsystem, branddammar och pumpplatser. I kommunen tillämpas det så kallade alternativsystemet för brandvattenförsörjning vilket innebär att brandpostsystemet kan glesas ut i vissa områden samtidigt som räddningstjänsten har tillgång till bemannade tankbilar. Tekniska kontoret redovisar löpande vilka områden som berörs av alternativsystemet.

Kommunen tillhandahåller vatten för effektiv brandsläckning med räddningstjänstens utrustning samt vatten för sprinkleranläggningar där förutsättningar finns. Grundnivån utgörs av publikationen P114 Distribution av dricksvatten utgiven av Svenskt vatten.

I detta program anges också de avvikelser från P114 som ska gälla i kommunen.

Det finns i huvudsak tre olika system i Jönköpings kommun för försörjning av vatten för brandsläckning enligt tabell 4:

Tabell 4

ANORDNING	TEKNISKA KONTORETS ANSVAR	RÄDDNINGSTJÄNSTENS ANSVAR
Brandposter	Brandposter placeras med normalt 150 meters inbördes avstånd	Slangutläggning från brandpost till räddningseenhet vid brandplatsen
Brandposter enligt alternativsystem	Glest utplacerade brandposter med god kapacitet	Transport av vatten med hjälp av räddningstjänstens vattenheter (tankbilar) från brandpost till brandplats
Vatten från branddammar och pumpplatser	Anordnande och underhåll av kommunen ägda branddammar och uppställningsplatser för pumpar	Transport av vatten sker med motorspruta och slangsystem upp till 600 meter alternativt med hjälp av tankbilar (vattenheter) i skytteltrafik

Brandposter

För försörjning med vatten för brandsläckning ska det finnas tillräckligt antal vattenreservoarer samt brandposter anslutna till vattenledningsnätet enligt av tekniska kontoret upprättad och ajourhållen kartdatabas. Områden med alternativsystem enligt nedan ska anges i ajourhållen kartdatabas. Tryckstegringspumpar är försedda med reservkraft när de försörjer enskilda tätorter eller stor mängd abonnenter inom större tätort om tillräcklig reservoarvolym saknas.

Brandposternas antal och placering bestäms efter samråd med räddningstjänsten. Kapaciteten dimensioneras enligt tabell 5 och 6.

Tabell 5

TYP AV BOSTADSHUS	BRANDPOST-UTTAG (LITER/SEKUND)	ALTERNATIVSYSTEM KAN TILLÄMPAS
Bostadshus med högst 4 lägenheter och högst 3 våningar	10	Ja
Övriga bostadshus med högst 3 våningar	10	Ja
Bostadshus med högst 8 våningar	20	Nej
Bostadshus med mer än 8 våningar eller vårdinrättningar där människor behöver hjälp att lämna bygganden	20	Nej

Tabell 6

TYP AV VERKSAMHET	BRANDPOST- UTTAG (LITER/SEKUND)	ALTERNATIV- SYSTEM KAN TILLÄMPAS
Verksamheter med låg brandbelastning ex: betongindustri	10	Nej
Verksamheter med normal brandbelastning ex: kontor, skolor, hotell, sjukhus, metallindustri	20	Nej
Verksamheter med hög brandbelastning ex: köpcentra, varuhus, bilverkstäder	30	Nej
Verksamheter med exceptionell brandbelastning ex: lager, oljehantering och bussgarage	>40*	Nej

* Bestäms i samråd med räddningstjänsten.

Brandposter enligt alternativsystem

Inom Jönköping, Huskvarna, Norrahammar samt Bankeryds insatsområde kan alternativsystem tillämpas för bebyggelse enligt tabell 5 ovan med ett avstånd på tre kilometer till brandpost med kapacitet på 15 l/s.

I Gränna insatsområde kan alternativsystem tillämpas för bebyggelse enligt tabell 5 ovan med ett avstånd på en kilometer till brandpost med kapacitet på 15 l/s.

På Visingsö samt i Unnaryd och Bottnaryd insatsområde kan alternativsystem inte tillämpas.

Vatten från branddammar och vattentag

I de fall tillräcklig mängd vatten för brandsläckning inte kan fås med hjälp av brandposter ska branddammar eller vattentag anordnas. Utformning av dessa sker i samråd med räddningstjänsten. Ansvaret att anordna branddammar ligger på fastighetsägare eller kommunen och bestäms i det enskilda fallet.

Räddningstjänsten ska klara att distribuera vatten från vattentag till brandplats på avstånd upp till 600 meter.

Ansvarsfördelning

För att klara vattenförsörjning för brandsläckning enligt ovan har tekniska nämnden genom tekniska kontoret och räddningstjänsten följande ansvar.

Tekniska kontoret:

- anlägger och underhåller anordningar för försörjning av vatten för räddningstjänsten
- ajourhåller kartdatabas för brandposter, område för alternativsystem och branddammar
- ansvarar för säkerheten i och omkring, av kommunen ägda, branddammar, uppställningsplatser för pumpar samt andra anordningar för brandvattenförsörjning
- genomför årlig kontroll och tömning av alla brandposter
- ansvarar för att brandposter och vattentag är tydligt utmärkta
- tillser att räddningstjänsten underrättas om planerade och akuta förändringar på brandpostnätet och övrig brandvattenförsörjning

Räddningstjänsten:

- förfogar över fem vattenenheter med personal för vattenförsörjning enligt alternativsystem
- förfogar över slangutläggare med personal för vattenförsörjning från branddammar
- förfogar över motorsprutor för vattenförsörjning från öppet vattentag
- förfogar över räddningsenheter för vattenförsörjning från brandposter
- meddelar tekniska kontoret vid större vattenuttag i brandposter
- inventerar pumpplatser inom kommunen

Vatten till sprinkleranläggningar

För att möjliggöra ett bra brandskydd i befintliga byggnader samt vid nybyggnation ska kommunen verka för bra förutsättningar för anslutning av sprinkler till kommunens vattenledningsnät där det är förenligt med va-anläggningens huvudsakliga ändamål.

I Jönköpings kommun bör förutsättningar finnas i alla nya områden för bostäder för att ansluta en sprinkler i riskklass L enligt SBF 120, regler för automatiskt vattensprinklersystem vilket innebär ett flöde på ca 10 l/s vid 3 bar. Exempel på verksamheter i riskklass L är gruppboende, förskolor och andra boendeformer.

I nya områden där till exempel skolor kan vara aktuella att byggas bör förutsättningar finnas för att ansluta en sprinkler i riskklass N1 enligt SBF 120, regler för automatiskt vattensprinklersystem vilket innebär ett flöde på 20 l/s vid 4 bar.

I befintliga områden bör ovanstående förutsättningar vidmakthållas.

Vid anslutning av sprinkler till kommunens vattenledningsnät ska åtgärder vidtas av ägaren till sprinkleranläggningen för att säkerställa hög säkerhet mot föroreningar. I första hand genom att skydd mot återströmning anordnas enligt SS-EN 1717. Exempel på kompletterande lösningar är:

- Rutiner för spolning av servisledning
- Kontrollerbar backventil med rutiner för kontroll
- Larmventil med trycklös kammare

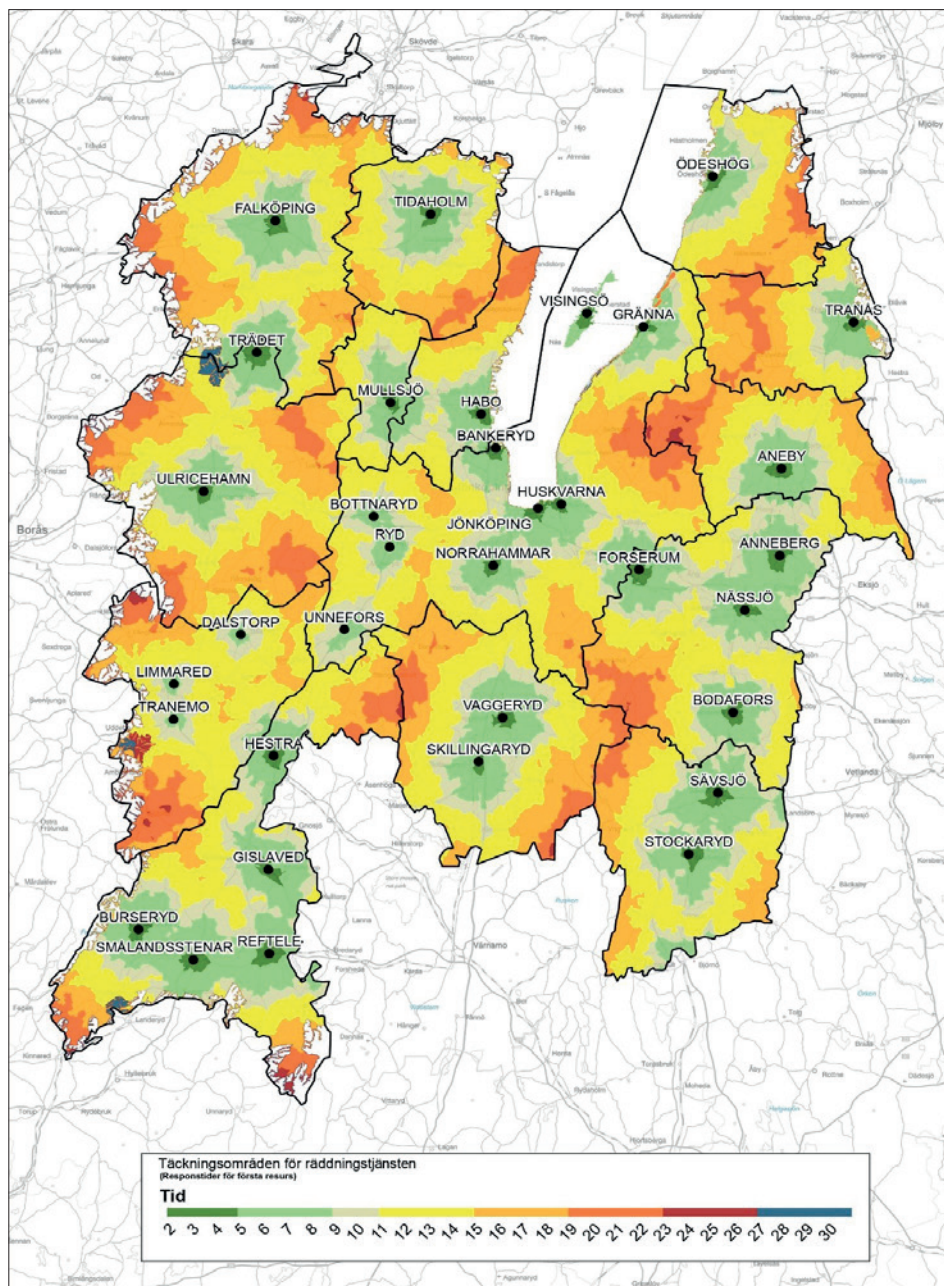
Tid från att larmet inkommer till 112 till att första kommunala räddningsresurs når olika delar av kommunen, inklusive larmhanteringen

Tabell 7 anger mediantider från inkommande samtal till 112 till framkomst. En minut är inräknad i larmhantering på samtliga tider. Följande servicegrad, avseende bemanning, upprätthålls för räddningsinsats i Jönköpings kommun. När första FIP alternativt räddningsenhet ankommer skadeplatsen finns förmåga till skadeplatsnära ledning. I figur 15 visas responstid för första resurs (i de flesta fall FIP).

TABELL 7, MEDIANTID FÖR SAMTAL TILL 112 TILL FRAMKOMST

STATION/ORT	FÖRSTA- INSATS- PERSON (FIP) PÅ PLATS	EN RÄDDNINGS- ENHET PÅ PLATS	TVÅ RÄDDNINGS- ENHETER PÅ PLATS	TRE RÄDDNINGS- ENHETER PÅ PLATS	FYRA RÄDDNINGS- ENHETER PÅ PLATS
Bankeryd	7	10	16	16	16
Bottnaryd	10	12	22	22	25
Gränna	7	10	25	25	27
Huskvarna	7	10	10	10	19
Jönköping	7	7	7	16	17
Lekeryd	12	15	17	17	26
Norrahammar	7	10	14	14	19
Taberg	7	12	14	14	18
Tenhult	7	12	15	15	21
Torsvik	9	12	13	13	17
Tunnerstad (Visingsö)	10	10	30-60	30-60	60-90
Unnaryd	10	10*	25	32	37

* räddningsstyrka utan beredskap

Figur 15 Responsstid för första resurs (Förstainsatsperson, FIP)

Varning och information till allmänheten

Rutiner finns för information till allmänheten i samband med olyckor. Räddningsledaren har rätt att begära sändning av varningsmeddelande, ett VMA. Systemet består av meddelande i radio och tv samt en server som uppdaterar Internet och appar. Varningsmeddelande kan kompletteras med utomhussignal/utomhusvarning.

Exempel på olyckor där allmänheten kan behöva varnas och informeras är vid:

- utsläpp av giftiga eller brännbara kondenserade gaser
- spridning av giftiga gaser från bränder
- utsläpp av radioaktiva ämnen
- dammbrott och översvämningar
- ras och skred
- skogsbränder

Signalen ”Viktigt meddelande” (VMA) kan med hjälp av systemet för utomhusvarning ges inom tätorterna Jönköping och Huskvarna. Räddningsledare kan utlösa signalen från SOS Alarm samt från ledningsplats på brandstationen i Jönköping. Räddningstjänsten svarar för drift och underhåll av varningssystemet. Rutin för VMA finns hos räddningstjänsten.

Information om signalen VMA finns på kommunens webbplats. Information om VMA kan även ges vid andra tillfällen så som utbildningar, informationsträffar eller liknande, då räddningstjänsten är ute.

Genom VMA-systemet kan också varning ske via sms till telefoner inom ett riskområde.

8.2 Beskrivning per olyckstyp

I kommunens övergripande mål och strategier för skydd mot olyckor anges på ett övergripande sätt vilken förmåga som ska upprätthållas. Räddningsstyrkan ska upprätthålla en förmåga som består av täckning och insatsförmåga. Med täckning avses den tid inom vilken räddningstjänstens enheter kan nå olika delar av kommunen. Insatsförmågan utgörs av enheternas samlade förmåga.

Räddningsstyrkorna är indelade i enheter. Dessa finns placerade på de åtta brandstationerna. Nedan följer en övergripande beskrivning av respektive enhets förmåga.

Förstainsatsperson (FIP)

Styrkeledaren, som är gruppens befäl, förfogar över ett eget fordon i bostaden och på sin arbetsplats. Detta gör att denne snabbt kan komma till platsen. Dels kan en livräddande eller skadeavhjälpare insats påbörjas, dels hinner styrkeledaren bilda sig en uppfattning om olyckan innan räddningsstyrkan anländer. FIP-enhet kan även bemannas av brandmän för att uppnå snabb förstainsats.

Räddningsenhet

Utgörs av en släckbil med fyra personers bemanning och finns på alla kommunens brandstationer. Dessa enheter klarar grundläggande livräddning och skadebegränsning vid de flesta olyckor. På vissa stationer följer styrkeledaren med räddningsenheten till platsen. Räddningsenheten har förmåga till livräddning med stege upp till 11 meters höjd.

Höjdenhet

I kommunen finns två typer av höjdenheter. Maskinstegen har förmåga för livräddning upp till 23 meters höjd. Hävaren är ett arbetsfordon för bland annat arbete på tak.

Vattenenhet

Vatten för brandsläckning finns dels i räddningsenheter, dels i brandpostsystemet. Utöver detta finns vattenenheter som utgörs av tankbilar med ca 6 000 liter vatten.

Ledningsenhet

För att leda räddningsinsatser finns tre skadeplatsnära ledningsenheter: styrkeledare, insatsledare och regional insatsledare. I den gemensamma övergripande ledningen för RSB finns ledningsbefäl, vakthavande befäl samt vakthavande räddningschef. Beroende på olyckans art används olika antal ledningsenheter för att leda insatser och svara för övergripande ledning. Vid behov av såväl utökad skadeplatsnära ledning som utökad övergripande ledning finns i Jönköpings län tillgång till ytterligare två regionala insatsledare och sex insatsledare.

Specialenhet

I kommunen finns ett fyrtiotal olika specialenheter. Exempel på specialenheter är kemdykning för kemiska olyckor och miljöolyckor, rappelleringsenhet för räddning på höga höjder, uppsamlingsplats för skadade, slangutläggare, terrängmotorcykel för terrängtransport etc. På alla brandstationer utom Unnefors finns förmåga till ytlivräddning vilket innebär möjlighet att rädda personer i vattenytan. I Jönköping och på Visingsö finns förmåga till fridykning vilket innebär möjlighet att rädda personer strax under vattenytan. Vid behov av räddningsdykare för arbete på större vattendjup begärs dessa genom avtal från andra kommuner i södra Sverige.

I Jönköpings kommun finns i normalfallet sju räddningsenheter, fem vattenenheter, två höjdenheter och i samverkan med andra kommuner, tre ledningsenheter. Utöver detta finns en förmåga att resursmässigt bemanna specialenheter beroende på vilka behov som föreligger. Kommunen har inte förmåga att bemanna samtliga enheter samtidigt utan detta löses om behov uppstår via samverkan inom RäddSam F.

Insatsförmåga vid olika händelser

Olika händelser kräver en samlad insats som består av flera enheter. Tabellerna 8–17 som följer beskrivs exempel på vilken operativ insatsförmåga som förstainsatsperson (FIP), en, två, tre, respektive fyra räddningsenheter samt specialenheter kan uppnå.

Tabell 8 brand i byggnad

ANTAL ENHETER	NAMN PÅ ENHET	FÖRMÅGA
FIP	Förstainsatsperson	Inledande begränsande insats
1	Ledningsenhet En räddningsenhet Höjdenhet	Invändig livräddning i bostäder med hjälp av rökdykning, alternativt utvändigt livräddning med stegutrustning. Begränsning och släckning av mindre bränder.
2	Ledningsenheter Två räddningsenheter Höjdenhet Vattenenhet	Transport av vatten sker med motorspruta och slangsystem upp till 600 meter alternativt med hjälp av tankbilar (vattenenheter) i skytteltrafik
3	Ledningsenheter Tre räddningsenheter Höjdenhet Vattenenhet	Brandsläckning vid omfattande bränder i bostäder och mindre bränder i stora objekt.
4	Ledningsenheter Fyra räddningsenheter Höjdenheter Vattenenheter Slangutläggare	Brandsläckning vid omfattande bränder i stora objekt.

Tabell 9 brand utomhus

ANTAL ENHETER	NAMN PÅ ENHET	FÖRMÅGA
FIP	Förstainsatsperson	Inledande begränsande insats
1	Ledningsenhet En räddningsenhet Vattenenhet	Begränsning och släckning av mindre bränder i fordon, gräsbränder samt mindre tillbud i skog och mark.
2	Ledningsenheter Två räddningsenheter Vattenenheter Skumenheter	Begränsning och släckning av skogsbränder i skog och mark vid brandriskvärde 1-3. Brand i stora fordon samt tankfordon med brandfarlig vara.
3	Ledningsenheter Tre räddningsenheter Vattenenheter Skogsbrandsenheter Slangutläggare Terrängmotorcyklar Regionalt skogsbrandsflyg för bevakning	Begränsning och släckning av skogsbränder i skog och mark vid brandriskvärde 4.

ANTAL ENHETER	NAMN PÅ ENHET	FÖRMÅGA
4	Ledningsenheter Fyra räddningsenheter Vattenenheter Skogsbrandsenheter Slangutläggare Terrängmotorcyklar Regionalt skogsbrandsflyg för bevakning Nationella flygburna resurser för brandbekämpning Nationella förstärkningsresurser för skogsbrand	Begränsning och släckning av skogsbränder i skog och mark vid extrema brandriskvärde.

Tabell 10 trafikolycka

ANTAL ENHETER	NAMN PÅ ENHET	FÖRMÅGA
FIP	Förstainsatsperson	Livsuppehållande åtgärder
1	Ledningsenhet En räddningsenhet Losstagningsenhet	Prehospitalt omhändertagande.
2	Ledningsenhet Två räddningsenheter Losstagningsenhet	Losstagnning av fastklämda personer.
3	Ledningsenheter Tre räddningsenheter Losstagningsenhet Tung räddningsenhet	Räddningsinsats vid bussolyckor.
4	Ledningsenheter Fyra räddningsenheter Losstagningsenhet Tung räddningsenhet Uppsamlingsplats för skadade	Insats vid stora olyckor.

Tabell 11 räddning på hög höjd

ANTAL ENHETER	NAMN PÅ ENHET	FÖRMÅGA
FIP	Förstainsatsperson	Initial riskbedömning, varning
1	Ledningsenhet En räddningsenhet Höjdenhet	Livräddning vid brand i byggnad Arbete på tak.
2	Ledningsenheter Två räddningsenheter Rappelleringsenhet	Räddning på hög höjd vid olyckor i master, vindkraftverk och höga höjder.

Tabell 12 Olycka med farliga ämnen

ANTAL ENHETER	NAMN PÅ ENHET	FÖRMÅGA
FIP	Förstainsatsperson	Initial riskbedömning, varning
1	Ledningsenhet En räddningsenhet	Livräddning samt inledande skadebegränsande insats.
2	Ledningsenheter Två räddningsenheter Kemdykarenhet Kem- och miljöräddningsenhet Länsenheter Båtenheter	Begränsning och släckning av skogsbränder i skog och mark vid brandriskvärde 1-3. Brand i stora fordon samt tankfordon med brandfarlig vara.
3	Ledningsenheter Tre räddningsenheter Kemdykarenheter Kem och miljöräddningsenheter Länsenheter Båtenheter	Skadebegränsande insats i farlig miljö.
4	Fyra räddningsenheter Kemdykarenheter Kem och miljöräddningsenheter Länsenheter Båtenheter	Skadebegränsande insats i farlig miljö med uthållighet.

Tabell 13 naturolycka

ANTAL ENHETER	NAMN PÅ ENHET	FÖRMÅGA
FIP	Förstainsatsperson	Initial riskbedömning, varning
1	Ledningsenhet En räddningsenhet	Livräddning
2	Ledningsenheter Två räddningsenheter Vattenbarriärsenhet Pumptrustning	Livräddning samt inledande skadebegränsande insats.

Tabell 14 drunkning

ANTAL ENHETER	NAMN PÅ ENHET	FÖRMÅGA
FIP	Förstainsatsperson	Initial livräddning med hjälp av livboj från land
1	Ledningsenhet En räddningsenhet Sonarenhet Ytlivräddningsenhet Båtenhet	Livräddning i vattenytan Eftersök av saknad person under vattenytan Biträda Sjöfartsverket med sjöräddning.
2	Ledningsenheter Två räddningsenheter Sonarenhet Fridykarenhet Ytlivräddningsenhet Båtenhet	Livräddning med fridykare ner till max fyra meter med fridykare från Jönköping.
3	Ledningsenheter Tre räddningsenheter Sonarenhet Fridykarenhet Ytlivräddningsenhet Båtenhet Räddningsdykare	Vattendykning genom avtal med samverkande räddningstjänster.

Tabell 15 fallolyckor

ANTAL ENHETER	NAMN PÅ ENHET	FÖRMÅGA
FIP	Förstainsatsperson	Initial livräddning
1	Ledningsenhet En räddningsenhet	Livräddning samt förflyttning av patient
2	En räddningsenhet Terrängmotorcykel Bandvagn Pumptrustning	Livräddning samt förflyttning av patient i väglös terräng.

Tabell 16 suicid och suicidförsök

ANTAL ENHETER	NAMN PÅ ENHET	FÖRMÅGA
FIP	Förstainsatsperson	Initial livräddning
1	En räddningsenhet	Livräddning genom samtal och omhändertagande av drabbad.
2	En räddningsenhet Höjdenhet Rappelleringsenhet Hoppkudde Ytlivräddningsenhet Båtenhet	Livräddning genom samtal och omhändertagande av drabbad samt minimering av konsekvenser vid genomfört försök.

Dokument som reglerar räddningsstyrkornas förmåga

Dokumenterna i tabell 17 reglerar bland annat hur resurser kan användas och vilka arbetsuppgifter som ska klaras.

Tabell 17

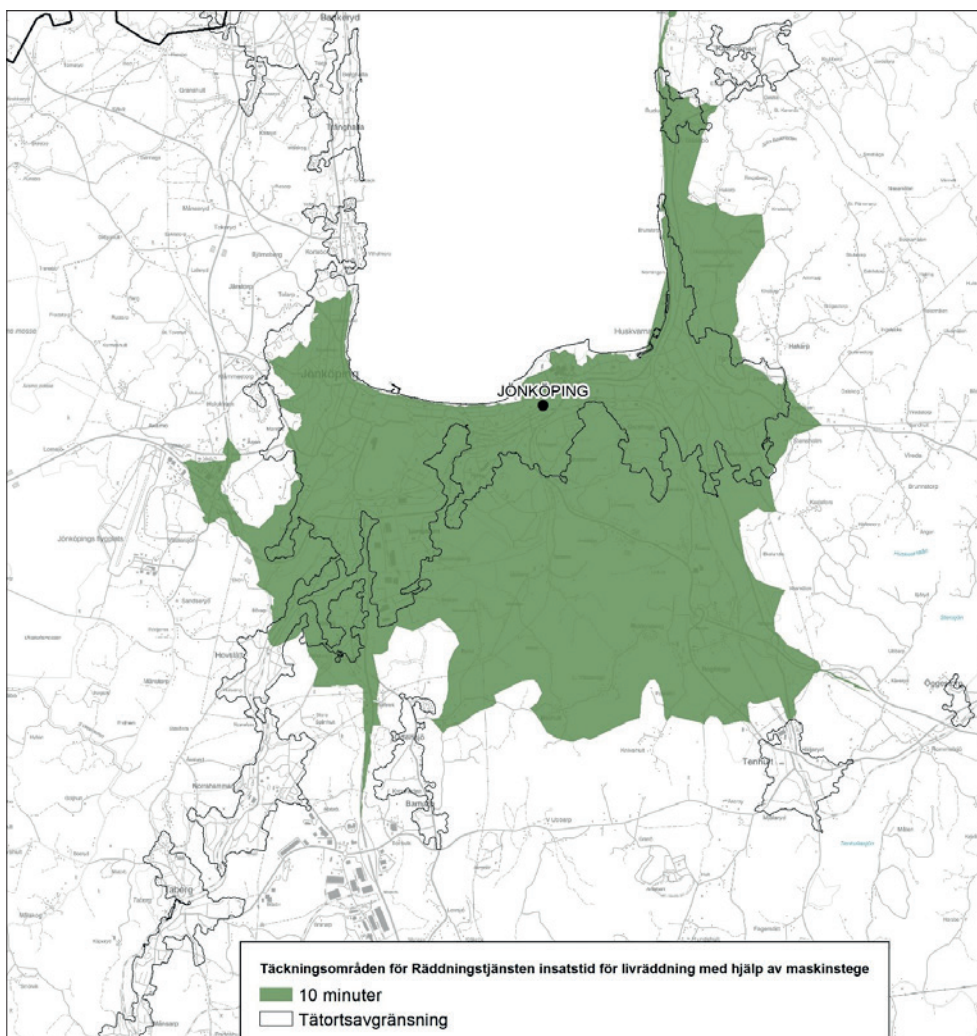
DOKUMENT	BESKRIVNING AV INNEHÅLL	DOKUMENT ANTAS AV
Avtal om samverkan avseende taktiska enheter inom RaddSam F	Avtalet reglerar hur resurser i form av taktiska enheter inom RaddSam F kan användas vid räddningsinsatser.	Räddningschefen
Uppgiftskatalog, RaddSam F	Visar vilka olika arbetsuppgifter som ska klaras vid räddningsinsats.	Chef för operativa avdelningen
Övningsplanering	Upprätthålls i räddningstjänstens verksamhetsstöd	Chef för operativa avdelningen

Utrymning med hjälp av räddningstjänstens stegutrustning

Inom Jönköping och Huskvarna tätort kan utrymning med räddningstjänstens maskinstege ske från max 23 meter från fönstrets karmunderstycke eller balkongräckets överkant till marken enligt tabell 18. Särskild räddningsväg ska anordnas om inte åtkomlighet finns via ordinarie gatunät. Område där man kan förvänta sig en räddningsinsats med maskinstege inom normal insatstid, dvs. tid från larm till dess att utrymning kan påbörjas från fönster eller balkong, redovisas i figur 16.

Tabell 18 utrymning med maskinstege

BYGGNATION	MAX ANTAL VÅNINGAR MED STEGUTRYMNING (MASKINSTEGE)	MAX AVSTÅND MELLAN MARK OCH FÖNSTRETS KARMUNDERSTYCKE ELLER BALKONGRÄCKE (METER)
Bostadsbebyggelse och verksamheter (VK1, kontor) inom 10 min insatstid	8	23

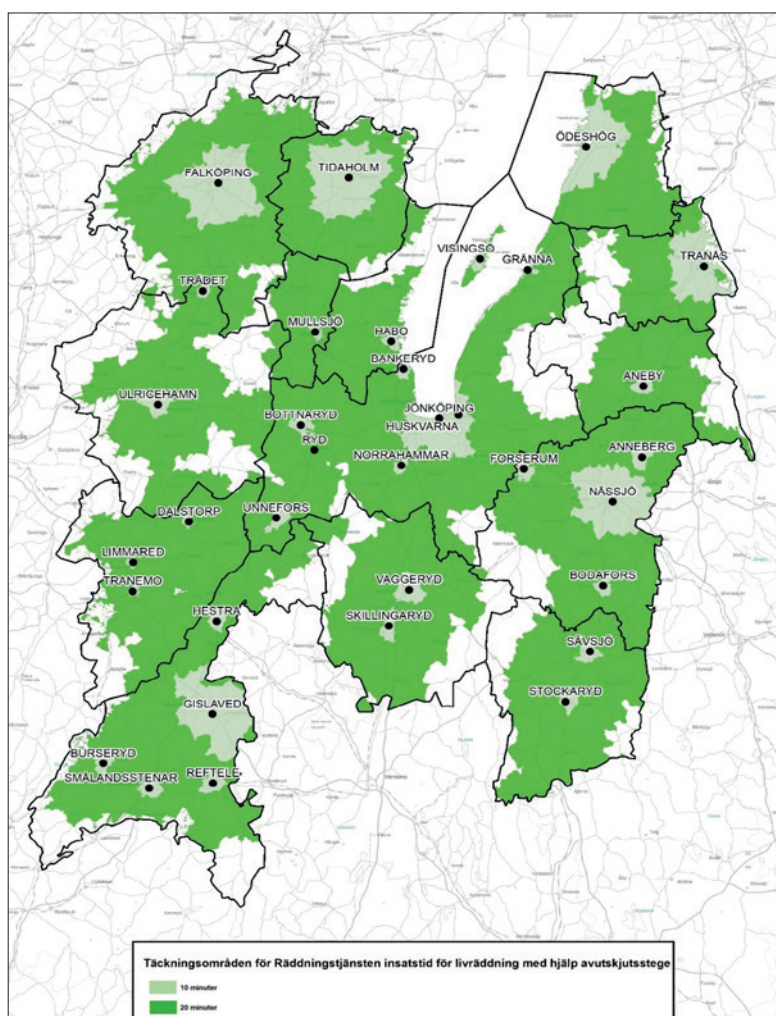
Figur 16 Utrymning med maskinstege. Färgad yta visar område inom vilket utrymning kan ske från fönster eller balkong inom 10 minuter från larm till räddningstjänsten.

Utrymning med räddningstjänstens bärbara stegar kan ske från max elva respektive nio meter från fönstrets karmunderstycke eller balkongräckets överkant till marken, se tabell 19. Marken nedanför fönster eller balkong ska vara plan intill tre meter från fasad.

Tabell 19 utrymning med bärbar stege

BYGGNATION	MAX ANTAL VÅNINGAR MED STEGUTRYMNING (BÄRBAR STEGE)	MAX AVSTÅND MELLAN MARK OCH FÖNSTRETS KARMUNDERSTYCKE ELLER BALKONGRÄCKE (METER)
Bostadsbebyggelse och verksamheter (VK1, kontor) inom 10 min insatstid	4	11
Bostadsbebyggelse inom 20 min insatstid	3	9

Område där man kan förvänta sig en räddningsinsats med bärbar stegutrustning inom 10 respektive 20 minuters insatstid, dvs. tid från larm till dess att utrymning kan påbörjas från fönster eller balkong redovisas i figur 17.

Figur 17 Insats med bärbar stegutrustning. Färgad yta visar område inom vilket utrymning kan ske från fönster eller balkong inom 10 respektive 20 minuter från larm till räddningstjänsten.

8.3 Ledning i räddningstjänsten

Nedan beskrivs de befattningar som ingår i den övergripande ledningen för RSB. Till stöd finns stabsutrymmen och tekniskt ledningsstöd. Den övergripande ledningen upprätthålls ständigt genom att ledningsbefäl med kompetens som räddningsledare ständigt finns i ledningscentralen tillsammans med två ledningsoperatörer som tillhandahålls genom avtal med SOS Alarm.

Vakthavande Räddningschef VRC

Räddsam F tillhandahåller funktionerna vakthavande räddningschef i beredskap (VRC), Vakthavande befäl (VB), Ledningscentral (LC) för övergripande ledning.

VRC arbetar på delegation av räddningschefer. Syftet med befattningen är att säkerställa att systemet är ändamålsenligt ordnat utifrån hot- och lägesbild. Säkerställa tillgång till chefskap och ledning vid insatser särskild hänsyn behövs vid mycket stora insatser, eller omfattande belastning av systemet.

VRC, kommer att fullgöra den högsta ledningen för det gemensamma ledningssystemet.

Delegationerna omfattar räddningsledarskap enligt LSO, beslut i normativa, strategiska ärenden.

VRC ansvarar för att den övergripande strategiska planeringen av operativa resurser sker på ett godtagbart sätt inom hela området. VRC uppgift är att bedöma om behov av kommunal ledning finns och i så fall initiera denna och stödja berörd kommunledning tills räddningschef/eller den av räddningschefen utsedde kan ta vid. Om inte behov av stöd till kommunledning finns, så kan ändå behov av informationsdelning till kommun finnas.

VRC har även ett samverkansuppdrag/informationsansvar för hela området gentemot samverkande organisationer.

Vakthavande befäl VB

VB svarar för stöd till VRC och för den övergripande lägesbilden på systemet som kräver långsiktig planeringen med hänsyn till förändringar i riskbild, pågående insatser och planerade händelser enligt tilldelat mandat. VB arbetsleder, fördelar och ansvar för att den övergripande ledningens stab är rätt dimensionerad.

Det innebär exempelvis till att ta initiativ till att, tillsammans med linjeorganisation och VRC, planera in ökad bemanning vid kända, särskilda händelser. VB ska i egenskap av den som vanligen har bäst översikt av hela händelsen och läget i regionen i övrigt svara för lämplig massmediahantering kopplat till operativa insatser. VB har rollen som vägen in i systemet när det påkallas av samverkande aktörer för att säkerställa och starta upp den lokala samverkan, dels för löpande lägesbild och inledningsvis kontaktväg vid samhällsstörningar.

Övergripande ledning kan förstärkas genom att utnyttja de insatsledare samt regionala insatsledare som finns i beredskap inom RSB. Rutiner finns att etablera stab som stöd till den övergripande ledningen.

Ledningsbefäl (LB)

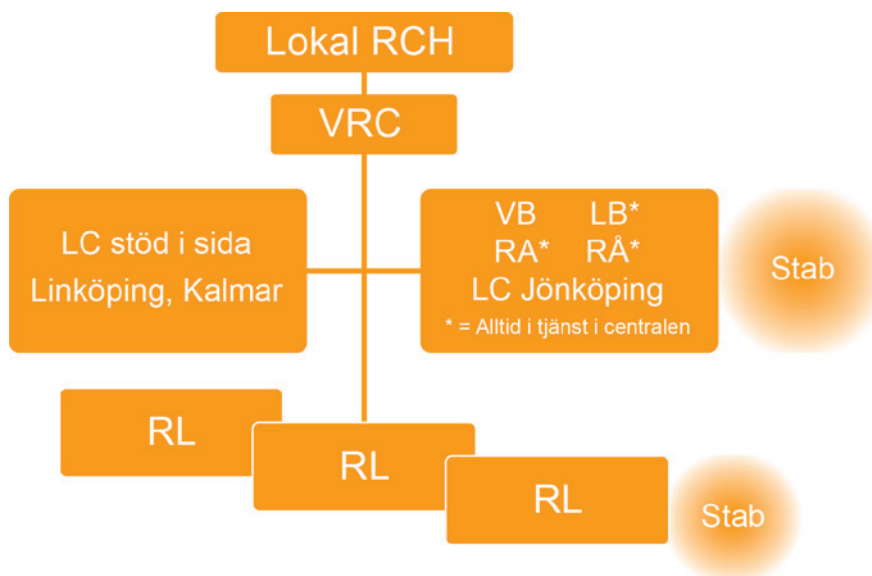
Svarar för det direkta stödet till lokal skadeplatsledning och RÅ det kan innebära att i utlarmningsskedet ta beslut om att öka eller minska larmningen utifrån sin erfarenhet. Stödja lokal skadeplatsledning och RÅ i var man skall hämta förstärkningsresurser, specialresurser mm. kunna vara RL på distans vid händelser eller tidpunkter då inget befäl med RL delegation finns närvarande.

Regional insatsledare i beredskap samt insatsledare i jour ansvarar för insatsledning. Vid okomplicerade räddningsinsatser ansvarar även styrkeledare för insatsledning.

På varje brandstation finns en räddningsstyrka med en styrkeledare. Inom RSB kan alla styrkeledare, insatsledare samt regionala insatsledare uppdras att vara räddningsledare inom RSB's område enligt avtal.

Jönköpings kommuns egna resurser för ledning av räddningsinsatser kan ses i tabell 2. Utöver dessa finns tillgång till resurser från andra räddningstjänster genom avtal.

Ledning av räddningstjänstens verksamhet indelas i övergripandeledning, insatsledning samt uppgiftsledning. Ledning av räddningsinsatser sker i samverkan inom RSB, se figur 15.

Figur 18 Roller i övergripande ledning inom Räddningstjänstssamverkan Småland-Blekinge RSB. Rollen som Räddningsledare (RL) i bilden kan utgöras av styrkeledare, insatsledare, regional insatsledare, vakthavande räddningschef, vakthavande befäl eller ledningsbefäl.

RSB är en samverkansform som säkerställer att det finns resurser för att leda i olika nivåer och bygga upp staber till stöd för räddningsledningen.

Övergripande ledningens uppgifter:

- Definiera organisationens roll
- Definiera insatsers ram
- Resursförsörjning över tid till pågående räddningsinsatser
- Beredskapsproduktion i förhållande till riskbild och hjälpbehov

Insatsledningens uppgifter:

- Bestämma mål med insatsen
- Besluta om och fördela uppgifter till olika organisatoriska delar
- Samordna insatsens genomförande

Uppgiftsledningens uppgifter:

- Leda organisatorisk del i utförande av tilldelad uppgift
- samordna utförandet inom den organisatoriska delen

På brandstationen i Jönköping finns lokaler för att etablera staber till stöd för övergripande ledning- och insatsledning för RSB, lokal och regional inriktnings- och samordningsfunktion, regional inriktnings- och samordningsfunktion samt regional medicinsk sjukvårdsledning.

Räddningschefen är sammankallande av kommunens krisledningsorganisation och Regional insatsledare RIL i Jönköping ingår som ersättare för räddningschefen.

Uppgifter för RIL:

- Operativ ledning i Jönköping, Habo, Mullsjö och Vaggeryds kommuner
- Fattar beslut å räddningschefens vägnar enligt gällande delegation
- Krisstödssamordnare för krisgrupp (POSOM) i Jönköpings kommun
- Tjänsteman i beredskap för Jönköpings kommun (TiB)
- Ingår i RSB:s gemensamma ledningssystem

För att kunna uppnå effektiva operativa insatser har ett antal styrdokument tagits fram enligt följande:

- *Ledningsdoktrin inom RSB* beskriver hur räddningsinsatser leds och antas av räddningschefer ingående i samarbete inom RSB

- *Överenskommelse mellan myndigheter och organisationer i krishanteringsystemet i Jönköpings län, F Samverkan* beskriver regional samordnings- och inriktningsfunktion mellan aktörer inom krisberedskapen i syfte att effektivt kunna utnyttja länets samlade resurser och kompetenser vid händelser och antas av räddningschefen.
- *Samtliga kommuner i Jönköpings län, Ydre kommun samt SOS Alarm AB* beskriver hur man genom samverkan inom RäddSam F möjliggöra effektiva räddningsinsatser, olycksförebyggande verksamhet samt krisberedskap inom Jönköpings län och Ydre kommun. Antas av räddningschefen.

8.4 Samtidiga och omfattande räddningsinsatser

Stora olyckor kräver stor förmåga till samverkan och ledning av räddningsinsatser. Dessa olyckor belastar också kommunen i sin helhet och kräver samverkan med många myndigheter och organisationer.

I Jönköpings län finns en samlad förmåga att etablera ledning och stöd till ledning samt räddningsresurser för att klara stora olyckor.

Olyckor med katastrofala följder inträffar mycket sällan men har så stora konsekvenser att samhället ändå måste ha en viss förmåga att klara främst livräddning. Vid denna typ av olyckor krävs stora räddningsresurser från hela Sverige och även hjälp från utlandet.

Räddningstjänsterna i Östergötland, Jönköping, Kronoberg, Kalmar och Blekinge län ingår i Räddningsregion Sydöstra Sverige (RSös) för att tillsammans samarbeta med övergripande ledningssystem för räddningstjänst. Syftet är att uppnå erforderlig förmåga (tillräcklig kapacitet) och robusthet för att både hantera flera samtidiga respektive omfattande, komplexa och långvariga olyckshändelser.

I räddningsregionen ingår tre ledningssystem med dess ledningscentral, som är kontinuerligt bemannade dygnet runt med övergripande ledningsfunktioner. Varje system ska ha en grunddimensionering och förmåga att bedriva ledning av räddningsinsatser utifrån riskbild. Inom varje system finns funktionen vakthavande räddningschef, som tillika kan inneha Inriktning- och Prioriterings Funktionen (IPF) för hela regionen. Aktuell funktion ska under beredskapsnivå agera som samverkansperson gentemot andra räddningsregioner och myndigheter samt bedriva omvärldsbevakning. När funktionen aktiveras inom olika typer av insatser är det bland annat för att tillse att effekt nås av samverkan, bedriva mäkling för ytterligare resurser och kontinuerligt värdera behov utifrån olyckstyp.

Utformningen av det övergripande ledningssystemet för räddningstjänst och hur detta ska tillämpas tillsammans med de tre ledningssystemen fastställs i ledningsdoktrin/plan.

8.5 Räddningstjänst under höjd beredskap

Det som anges i detta program avseende normala förhållanden gäller även under höjd beredskap, men i följande stycke beskrivs kompletteringar som ska gälla samt tillkommande risker under höjd beredskap.

Höjd beredskap är antingen skärpt eller högsta beredskap. Regeringen får besluta om höjd beredskap när:

- Sverige är i krig
- Sverige är i krigsfara
- Sverige har varit i krig eller i krigsfara
- Det råder utomordentliga förhållanden som är föranledda av att det är krig utomlands

Räddningstjänsten ska ha förmåga till räddningsinsats under höjd beredskap. För att klara denna förmåga krävs ett tillskott av personal, fordon och materiel. Planering av räddningstjänst vid dessa tillfällen sker enligt vägledning från Myndigheten för samhällsskydd och beredskap.

Vattenförsörjning

Minst fem krigsbranddammar ska finnas. Tekniska kontoret ansvarar för skötsel och underhåll av krigsbranddammar.

Varning och information

Signalerna Flyglarm, Viktigt meddelande, Beredskapslarm samt Faran över ska kunna ges i Jönköpings och Huskvarnas tätorter.

I kommunen ska finnas möjlighet att vid störningar i elförsörjningen kunna trycka informationsmaterial och distribuera detta till drabbade.

9 Uppföljning, utvärdering och lärande

Olycksutredningarna är ett underlag för såväl planeringen av kommunens förebyggande arbete som för planeringen av räddningsinsatser. I stort kan utredningarna delas in i tre huvudbeståndsdelar: orsaksutredning, förloppsutredning och insatsutvärdering.

Utredningar sker i tre nivåer beroende på hur allvarlig olyckan varit. Resultaten av utredningarna kommuniceras som statistik och i vissa fall som rapporter. Dessa utredningar, tillsammans med andra faktorer, utgör underlag för det löpande kvalitetsarbetet.

Enligt den styrmodell som tillämpas sker en systematisk uppföljning, analys och utvärdering av den operativa och den olycksförebyggande verksamheten i syfte att upprätthålla och utveckla kvalitén i räddningstjänstens grunduppdrag.

Under Mål i kapitel 6 finns även en beskrivning hur styrmodell i kommunen fungerar och som ska tillse att kvaliteten i verksamheten följer upp och förbättras.

Bilagor

Bilaga A: Dokumentförteckning

Förteckning över avtal

Avtal som berör räddningstjänstinsatser är tecknade med nedanstående kommuner, myndigheter och organisationer. Avtal finns tillgängliga på förvaltningen. Räddningschefen är delegerad att fastställa förändringar av gällande avtal, samt tecknande av nya.

RÄDDNINGSSINSATSER	AVTALETS UTFORMNING
Höglandets räddningstjänstförbund	Avtalet innebär att Höglandets räddningstjänstförbund genom räddningsstyrkan i Forserum och Malmbäck svarar för räddningsinsatser i Jönköpings kommun.
RÄDDNINGSSINSATSER	AVTALETS UTFORMNING
Aneby kommun	Avtalet innebär att Aneby kommun genom räddningsstyrkan i Aneby svarar för räddningsinsatser i Jönköpings kommun samt att Jönköpings kommun genom räddningsstyrkan i Gränna svarar för räddningsinsatser i Aneby kommun.
Habo kommun	Avtalet innebär att Jönköpings kommun genom räddningsstyrkan i Bankeryd biträder Habo kommun med räddningsinsatser. Habo kommun genom räddningsstyrkan i Habo biträder Jönköpings kommun med räddningsinsatser. Jönköpings kommun genom räddningsstyrkorna i Bankeryd och Jönköping biträder Habo kommun vid kemikalieolyckor.
Vaggeryds kommun	Avtalet innebär att Jönköpings kommun genom räddningsstyrkan i Norrahammar svarar för räddningsinsatser i Vaggeryds kommun. Jönköpings kommun genom räddningsstyrkan i Unnefors svarar för räddningsinsatser i Vaggeryds kommun. Vaggeryds kommun genom räddningsstyrkan i Vaggeryd svarar för räddningsinsatser inom Jönköpings kommun. Jönköpings kommun genom räddningsstyrkan i Jönköping biträder Vaggeryds kommun vid kemikalieolyckor samt olyckor med brandfarlig vara.
Tranås kommun	Avtalet innebär att Jönköpings kommun genom räddningsstyrkan i Gränna svarar för räddningsinsats i del av Tranås kommun.

RÄDDNINGSSINSATSER	AVTALETS UTFORMNING
Södra Älvsborgs Räddningstjänstförbund	Avtalet innebär att Jönköpings kommun genom räddningsstyrkan i Ryd/Bottnaryd biträder Södra Älvsborgs Räddningstjänstförbund med räddningsinsatser. Södra Älvsborgs Räddningstjänstförbund genom räddningsstyrkan i Dalstorp svarar för räddningsinsatser i Jönköpings kommun. SÄRF biträder med räddningsdykare i Jönköpings kommun. Jönköping biträder med höghöjdsräddning i SÄRF.
Gislaveds kommun	Avtalet innebär att Jönköpings kommun genom räddningsstyrkan i Unnefors svarar för räddningsinsatser i Gislaveds kommun.
Samtliga kommuner i Jönköpings län samt Ydre kommun	Avtal om Samverkan avseende taktiska enheter finns upprättat där respektive räddningsledare äger rätt att disponera länets taktiska enheter enligt uppgjorda larmplaner.

RÄDDNINGSCHEF OCH BRANDINGENJÖRS-KOMPETENS	AVTALETS UTFORMNING
Habo kommun	Räddningschef i Jönköping utgör genom avtal räddningschef i Habo kommun.
Mullsjö kommun	Räddningschef i Jönköping utgör genom avtal räddningschef i Mullsjö kommun. Bitr. räddningschef i Jönköping utgör genom avtal stf räddningschef i Mullsjö kommun.

BEFÄLSBEREDSKAP	AVTALETS UTFORMNING
Habo kommun	Räddningschef i Jönköping utgör genom avtal räddningschef i Habo kommun.
Mullsjö kommun	Avtalet innebär att Jönköpings kommun biträder med tillgång till insatsledare, inre befäl samt brandingenjörskompetens.
Vaggeryds kommun	Avtalet innebär att Jönköpings kommun biträder Vaggeryds kommun med tillgång till insatsledare, inre befäl samt brandingenjörskompetens. Vaggeryds kommun biträder Jönköpings kommun med brandingenjör och inre befäl.
Samtliga kommuner i Jönköpings län samt Ydre kommun i Östergötlands län	Avtal om gemensamt inre befäl på ledningscentral för alla kommuner i Jönköpings län samt Ydre kommun i Östergötlands län.
Samtliga kommuner i Jönköpings län samt Ydre kommun	Avtal om räddningsledare, Rutin för ledning och Rutin för befäl finns upprättat där respektive räddningsledare äger rätt att disponera länets brandbefäl enligt uppgjorda larmplaner för ledning av räddningsinsatser. Alla brandbefäl inom Rädd-Sam F är delegerade att vara räddningsledare i respektive kommun. RCB ansvarar för systemledning.

SJÖRÄDDNINGSTJÄNST	AVTALETS UTFORMNING
Sjöfartsverket	Avtalet innebär att Jönköpings kommun genom räddningsstyrkan i Jönköping biträder vid sjöräddning i Vättern.
MILJÖRÄDDNING	AVTALETS UTFORMNING
Kustbevakningen	Avtalet innebär att Jönköpings kommun genom räddningsstyrkan i Jönköping biträder Kustbevakningen vid miljöräddning i Vättern.
ALARMERING	AVTALETS UTFORMNING
SOS Alarm	Jönköpings kommun har avtal med SOS Alarm. Avtalet innebär att SOS Alarm svarar för in- och utgående alarmering inom Jönköpings kommun för samtliga räddningsstyrkor. SOS alarm tillhandahåller ledningsoperatörer till stöd för systemledning och insatsledning.
SOTNING	AVTALETS UTFORMNING
GÖSAB AB	Jönköpings kommun har avtal med GÖSAB AB angående brandskyddskontroll och sotning/rengöring.
RESTVÄRDESSKYDD, SANERING, EVAKUERING AV TÅG SAMT UTBILDNING FÖR ARBETSORDNING OCH ARBETE PÅ VÄG- OCH SPÅROMRÅDE	AVTALETS UTFORMNING
Försäkringsbranschens restvärdesräddning i Sverige AB	Jönköpings kommun har avtal med Försäkringsbranschens restvärdesräddning i Sverige AB om restvärdesskydd, sanering, evakuering av tåg samt utbildning för arbetsordning och arbete på väg- och spårområde.
FÖRSTÄRKNINGSRESURSER	AVTALETS UTFORMNING
Frivilliga automobilklubben, FAK	Bandvagnar samt terränghjulingar med förare och transportresurser. Elverksskötare, bränsleförsörjning till fordon och reservkraft. Upprätthåller en Motortransport-enhet, MTE, på uppdrag av F-samverkan med kapacitet att stödja aktörerna vid olyckor och kriser med främst logistik och transporter.
LEDNINGSFORDON OCH LEDNINGSPLOTS	AVTALETS UTFORMNING
Samtliga kommuner i Jönköpings län samt Ydre kommun	Inom RäddSam F finns avtal om gemensam ledningsplats samt gemensamt ledningsfordon.

AVTAL UNDER HÖJD BEREDSKAP	AVTALETS UTFORMNING
Jönköpings och Gräna civilförsvarsförening	Avtalet innebär att civilförsvarsföreningarna genom frivilliga resursgrupper (FRG) biträder Jönköpings kommun med uppgifter inom befolkningsskydd och räddningstjänst såväl i fred som under höjd beredskap.
SAMVERKAN MED SJUKVÅRDEN	AVTALETS UTFORMNING
Region Jönköpings län	Avtalet innebär att räddningstjänsten bistår Region Jönköpings län med insats vid hjärtstopp, sjukvårdslarm, sjuktransport, lyfthjälp, terrängtransport, uppsamlingsplats samt stöd vid karantänsflygplats.
TRYGGHETSLARM	AVTALETS UTFORMNING
Jönköpings kommun socialtjänsten	Räddningstjänsten bistår Socialtjänsten i Jönköpings kommun med insatser vid ws-larm.
F-SAMVERKAN	AVTALETS UTFORMNING
Överenskommelse mellan myndigheter och organisationer i krishanteringssystemet i Jönköpings län, F-Samverkan	Samordnings- och inriktningsfunktion mellan aktörer inom krisberedskapen i syfte att effektivt kunna utnyttja länets samlade resurser och kompetenser vid händelser
RÄDDSAM F	AVTALETS UTFORMNING
Samtliga kommuner i Jönköpings län, Ydre kommun samt SOS Alarm AB	Att genom samverkan inom RäddSam F möjliggöra effektiva räddningsinsatser, olycksförebyggande verksamhet samt krisberedskap inom Jönköpings län och Ydre kommun.
RÄDDNINGSTJÄNST-SAMVERKAN SMÅLAND-BLEKINGE RSB	AVTALETS UTFORMNING
Räddningstjänsterna i Jönköpings län, Ydre kommun i Östergötlands län, Vimmerby, Hultsfred och Västervik i Kalmar län samt räddningstjänsterna i Kronoberg och Blekinge län.	Ett samarbetsavtal avseende övergripande ledning och ledningscentral för ledning av kommunal räddningstjänst finns upprättat. Samarbetet benämns RSB (Räddningstjänstssamverkan i Småland och Blekinge län).

RÄDDNINGSREGION SYDÖSTRA SVERIGE RSÖS	AVTALETS UTFORMNING
Samtliga räddningstjänster i Jönköpings-, Kalmar, Kronoberg och Östergötland inkl Katrineholm och Vingåker i Sörmlands län	En avsiktsförklaring finns upprättad mellan samtliga räddningstjänster avseende samverkan mellan de tre ingående ledningscentralerna samt resursmäklare. En särskild Inriktnings- och prioriteringsfunktion IPF finns tillgänglig dygnet runt.

Förteckning över farliga verksamheter

- Huskvarna AB, Drottninggatan 2, Huskvarna
- St1 (oljedepån), Norrsuddsgatan 8, Jönköping
- Bergtäkt Källarp 2:1, Hyltena, Skanska
- Bergtäkt Sandseryd, Swerock
- Bergtäkt Ubbarp, NCC

Jönköpings airport hanterar farliga ämnen men inte i de mängder att det klassas som en sevesoanläggning.

Bilaga B: Beskrivning av samråd

Med anledning av lagändringar i Lag (2003:778) om skydd mot olyckor (LSO) som trädde i kraft 1 januari 2021 samt Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) nya föreskrift och allmänna råd om innehåll och struktur i kommunens handlingsprogram för förebyggande verksamheter och räddningstjänst (MSBFS 2021:1), har kommunen sammanställt ett förslag till reviderat delprogram brandsäkerhet och operativa insatser 2022–2026. Dokumentet utgör handlingsprogram för förebyggande verksamhet och räddningstjänst enligt Lag (2003:778) om skydd mot olyckor.

Innan programmet antas i Stadsbyggnadsnämnden bereds remissinstanserna att lämna synpunkter på det framtagna programmet.

Sändlista:

Region Jönköpings län

Lokalpolisområde Södra Vätterbygden

MSB

Trafikverket

Länsstyrelsen i Jönköpings län

Mullsjö kommun

Habo kommun

Vaggeryds kommun

Gnosjö kommun

Gislaveds kommun

Värnamo kommun

Sävsjö kommun

Vetlanda kommun

Nässjö kommun

Eksjö kommun

Aneby kommun

Tranås kommun

Ydre kommun

Södra Älvsborgs räddningstjänstförbund

Bilaga C: Hamnar och dess gränser i vatten

Räddningsinsatser i Vättern är ett statligt ansvar förutom inom hamnområden där ansvaret för räddningsinsatser är kommunalt. Gränsen mellan statligt och kommunalt ansvar går i en linje längs med de yttre pirarna.

I Jönköpings kommun finns följande hamnar i Vättern:

- Huskvarna norra hamn
- Huskvarna södra hamn
- Jönköpings hamn
- Visingsö hamn
- Gränna hamn
- Domsands hamn

